



Verksamhetsrapport delår 2 2021

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Målanalys	3
1.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	3
1.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	21
1.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	30
1.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	32
1.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun.....	35
2 Uppföljning av politiska uppdrag	37
2.1 Utbildningsnämnden uppdras att intensifiera arbetet med att minska gruppstorlekarna i förskolan. Exempelvis ska andelen årsarbetare per barn öka.	37
2.2 Utbildningsnämnden uppdras att påskynda arbetet med att anställa fler kompetenser i alla skolformer och att utveckla organisation och arbetssätt. Fokus ska ligga på att öka elevers måluppfyllelse och på deras rätt till undervisning av legitimerade lärare och på att förbättra lärares arbetsmiljö. En tydlig plan för genomförande ska tas fram. Finansiering sker via ordinarie budget med tillägg från den statliga ” skolmiljarden”	38
2.3 Utbildningsnämnden uppdras att satsa mer på svenska språket i såväl förskolan och grundskolan.	39
2.4 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga och vidta åtgärder för att öka närvaron i skolan och tidigt upptäcka elever i riskzonen för problematisk skolfrånvaro. Samverkan ska ske med Socialnämnden och Region Gävleborg	40
3 Uppföljning av privata utförare	41
4 Resultat och investeringar	41
4.1 Covid-19	43
4.2 Kommunplan 2021.....	43
5 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna	43
6 Förväntad utveckling	44
7 För verksamheten viktiga nyckeltal	45

1 Målanalys

1.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor



Nämndens verksamheter

Pedagogisk omsorg

Årets föräldraenkät visar att föräldrar med barn i pedagogisk omsorg är mycket nöjda med verksamheten. Resultatet har försämrats något jämfört med enkäten som genomfördes 2020. I år finns fler svar från vårdnadshavare i den fristående pedagogiska omsorgen. Skillnaden i nöjdhet mellan grupperna är mycket liten.

Enkätresultatet visar att andelen barn med annat modersmål än svenska är högre inom den fristående verksamheten. Det finns även en skillnad i hur många timmar som barnen finns i familjedaghemmet. En högre andel barn i den kommunala verksamheten vistas mer än 31 timmar i snitt per vecka på familjedaghemmet.

Enligt vårdnadshavarna är det storleken på verksamheten som varit den viktigaste orsaken till att de valde ett familjedaghem. Här finns ingen skillnad mellan vårdnadshavare med barn inom den kommunala och den fristående verksamheten. På en punkt skiljer sig grupperna vårdnadshavare åt. De med barn inom den fristående verksamheten har i betydligt högre grad uppgett att de gått på rekommendation från andra vårdnadshavare vid valet av familjedaghem.

Resultatet ligger även i år mycket högt på flera av frågeområden och det kan därför vara svårt att ytterligare förbättra dessa. Det finns dock fortfarande en möjlig utvecklingspotential inom följande områden.

- Barns inflytande över den dagliga verksamheten
- Information om verksamhetens mål och arbete
- Erbjudna utvecklingssamtal varje år

Förskola

Kraftigt förbättrade resultat

Huvudmannen, rektorn och förskolans medarbetare ska systematiskt och kontinuerligt dokumentera, följa upp, utvärdera och analysera resultaten i utbildningen. För att stödja ett systematiskt arbete pågår ett arbete för att sammanställa och visualisera de data som finns för förskolan. Det handlar i första hand om personal- och gruppdata, närvaro/frånvaro samt enkätresultat. Diskussioner pågår för hur även andra data skulle kunna följas upp och sammanställas. I förskolan följer man upp och värderar vilka förutsättningar barn får för sin utveckling och lärande, inte barnens utveckling. Det innebär att det ofta handlar om olika former av självvärderingar eller observationer.

Samtliga rektorer har fått i uppdrag att efterfråga resultatet från det kartläggningsmaterial som eleverna gör i förskoleklassen. På så sätt får förskolan inom respektive område en återkoppling på hur nivån ligger hos eleverna inom språkutveckling och matematik. Återkopplingen blir viktig för att få fatt på de delar som är utvecklingsbara på individ/gruppnivå. Förskolan har då möjlighet att analysera det inre arbete och fortsätta utveckla verksamheten för att stödja barnens kunskapsutveckling på bästa sätt.

För att kunna följa förutsättningarna för barnens utveckling i matematik infördes en indikator "Förskolan utmanar och stimulerar barnens matematiska utveckling". Förskolorna gör en kommenterad självskattning genom att i Stratsys ta ställning till påståendet "I vår förskola utmanar och stimulerar vi barnens utveckling i matematik". Alternativen är Instämmer helt, Instämmer till stor del, Instämmer delvis, Instämmer inte alls. Värdet på indikatorn utgörs av andelen förskolor som instämmer helt eller till stor del. Värdet i den första mätningen var 70 procent vilket är grunden till årets målvärde.

Förutom att vara del av Skolverkets satsning Nyanländas lärande, har ytterligare

språkutvecklingsarbete genomförts inom förskolan. Ett arbete med språklådor startade på en mångkulturell förskola utifrån att resultaten i årskurs 3 visade på stora skillnader i läsförmåga och språkförståelse, detta trots stora satsningar på framför allt läsning under flera år i förskola och skolan i Sätra. Projektet, som drivits tillsammans med högskolan i Gävle, har givit ett gott resultat inom språk och kommunikation, arbetssättet sprids nu till övriga förskoleområden. Ett material har utvecklats av förskolans egna tal-, språk- och specialpedagoger. Materialet bygger på forskning och innehåller inspirerande böcker, bilder, spel samt lärarhandledning. Materialet finns tillgängligt på ett flertal språk och bygger på en språkutvecklingstrappa med grundläggande grammatik, ordförrådsbygge och samspels/samtalsträning. Pedagogerna utbildas och stöds i undervisning i svenska på ett systematiskt sätt. Arbetet har pågått under några år och mottagande förskoleklass har återkopplat till förskolan att barnen är bra rustade vad gäller den språkliga utvecklingen. Utveckling av digitala verktyg inom språkutveckling har gjorts via ett antal program som även möjliggör översättningar av sagor och barnens egna berättelser. Förskolan undersöker möjligheten till att vårdnadshavare skulle kunna få tillgång till programmet via egna licenser.

Projektet "Kamerans ABC (Valbo förskoleområde) – barn som producenter" handlar om demokratiutveckling för yngre barn, att öva på sin förmåga att uttrycka sig konstnärligt och kreativt, men också hur barnen kan förstå mediala uttryck och dess förutsättningar. Samarbeta mellan Utbildning Gävle och region Gävleborg. I samarbetet kommer även Kulturskolan att involveras under hösten och arbetet kopplas till Kulturtrappan. Språket utvecklas genom att ge barn möjlighet att sätta ord på sina tankar, reflektera samt lyssna på andra. Det finns tidiga indikationer på effekter i förskoleklass. Projektet utökas till samtliga förskoleområden från hösten 2021.

I Sörby förskoleområde har under våren ett projekt startat med språklig mångfald i estetiska läroprocesser. Barnen ska få möjlighet att möta många estetiska uttryckssätt samt utveckla språk och kommunikation. De konstnärliga uttryckssätten kombineras med digitala verktyg, med bygg- och konstruktionsmaterial, med alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) och språklig mångfald.

Förskoleenkäten 2021

Svarsfrekvens baseras på andel svar av totalt antal inskrivna barn i Gävle kommun för respektive verksamhet. I kommunal förskola är svarsfrekvensen år 2021 62,9 procent och i fristående förskolan är svarsfrekvensen år 2021 30,1 procent. För de kommunala förskolorna är svarsfrekvensen något lägre än föregående år. För de fristående förskolorna försämrades svarsfrekvensen kraftigt förra året (2020), årets svarsfrekvens är något högre men fortfarande betydligt lägre jämfört med 2019.

Svarsfrekvensen på förskolans enkät som helhet får betraktas som tillfredsställande. Utifrån ett likvärdighetsperspektiv utgör den stora skillnaden i svarsfrekvens mellan olika förskoleområden och förskolor ett problem. Det visar sig att tillgången på e-postadresser till vårdnadshavarna är mycket viktigt för att uppnå en hög svarsfrekvens. En annan bidragande orsak till hög svarsfrekvens är vilka riktade insatser som genomförts på förskolorna för att informera om enkäten. För att bibehålla en bra svarsfrekvens är det även viktigt att förskolans resultat återkopplas till vårdnadshavarna. Det motiverar vårdnadshavarna att svara även nästa gång. I förskolan finns inte så mycket statistik som kan användas i det systematiska kvalitetsarbetet. Det är därför extra viktigt att samtliga förskolor kan få ett eget underlag. För att en förskola ska få en egen rapport sammanställd för enkäten behövs en svarsfrekvens som överstiger 40 procent. 14 kommunala förskolorna understiger i år den svarsfrekvensen och har därför ingen egen rapport. Några av förskolorna har under flera års tid inte fått ett eget resultat att analysera och återkoppla till vårdnadshavarna.

Utveckling av enkätresultatet i förskolan år 2017 - 2021

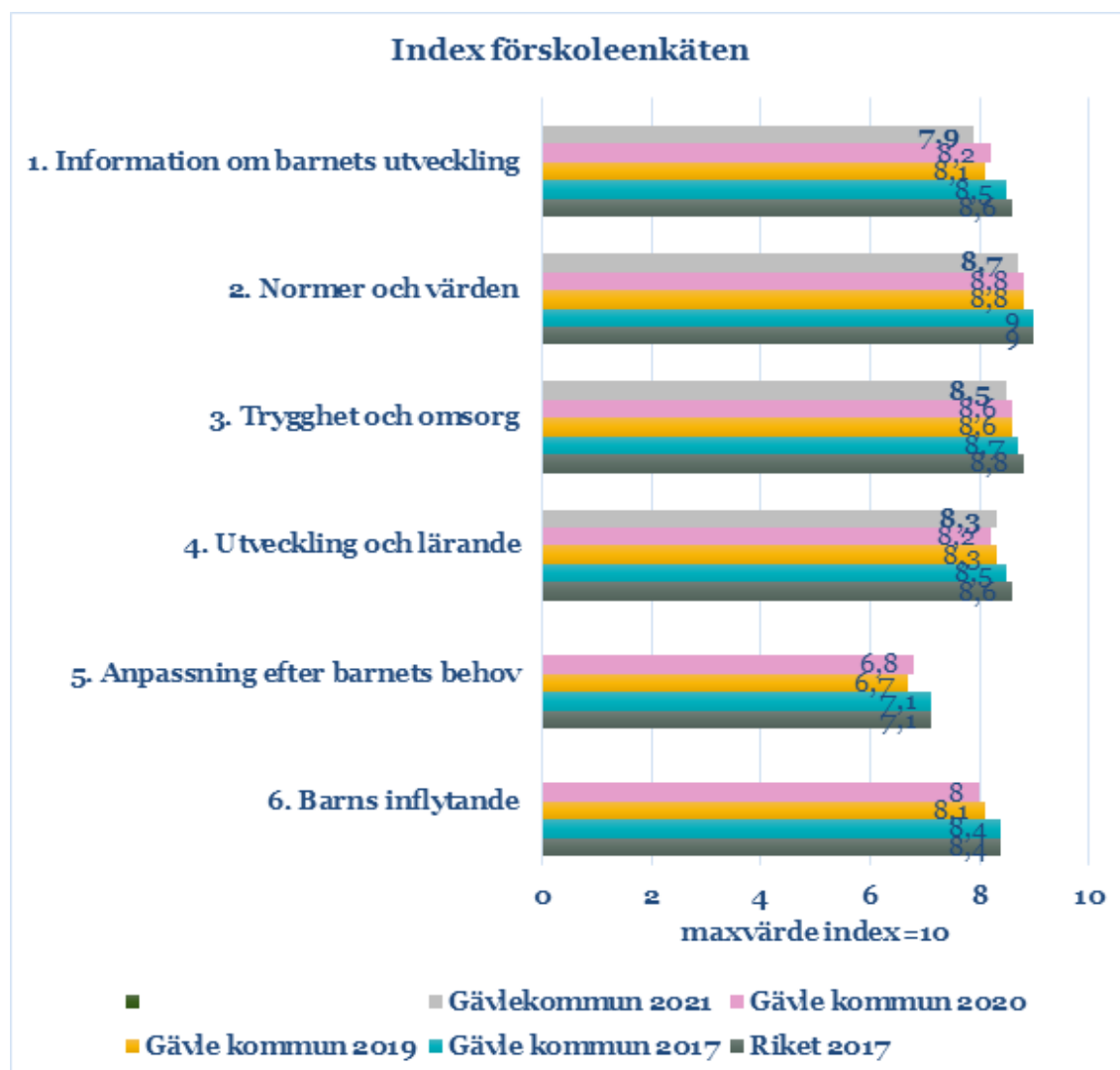
I diagrammet nedan visas resultat för hur föräldrar med barn i förskolan i Gävle kommun upplever verksamheten utifrån områdena; information om barnets utveckling, normer och värden, trygghets och omsorg, utveckling och lärande, anpassningar efter barnets behov samt barns inflytande.

För områdena anpassningar efter barnets behov och barns inflytande kan i år inget indexvärde

tas fram eftersom enkäten omarbetats något i samarbete med förskolans rektorer.

Resultat för år 2017 - 2021 visas i diagrammet som indexvärden. Ett index är ett sammantaget mått på något man vill mäta, exempelvis ett bedömningsområde. Förskoleenkätens indexvärden konstrueras genom att lägga samman tre påståenden. Indexvärdet är medelvärdet för de tre hopslagna påståendena.

Diagram – Resultat per frågeområde, Gävle total år 2017 - 2021



Diagrammet ovan visar att föräldrarna upplever att förskolans arbete med normer och värden fungerar bra. Föräldrar upplever i lägre utsträckning nöjdhet med informationen kring barnets utveckling. För två indexområden går ingen jämförelse att göra eftersom index inte går att få fram (se ovan). För ett av områdena är värdet högre och för tre indexområden har värdet sjunkit jämfört med 2020. Resultatet från 2017 är hämtat från enkäten som genomfördes i Skolinspektionens regi.

Resultat utifrån barnets kön

Vårdnadshavare till flickor är genomgående mer positiva i sina svar än vårdnadshavare till pojkar. På ingen av frågorna är vårdnadshavare till pojkar mer positiva. Skillnaderna i resultat mellan könen har ökat jämfört med föregående år. För några frågor är skillnaden större. Skillnaden i nöjdhet mellan vårdnadshavare till flickor och pojkar är störst för följande frågor; "Jag upplever att mitt barn känslomässiga behov tillgodoses på förskolan" och "Jag upplever att mitt barn får den anpassning det behöver på förskola".

Förutom flickor och pojkar har vårdnadshavarna kunnat markera ett tredje svarsalternativ. Den gruppen är liten men har ökat något jämfört med föregående år, 2,9 procent av vårdnadshavarna har svarat att de inte vill uppge kön. Resultatet i den gruppen avviker kraftigt från resultatet för både flickor och pojkar. För samtliga frågor är resultatet betydligt lägre.

Modersmål

160 vårdnadshavare har använt ett annat språk än svenska när de svarat på enkäten. Det utgör 4,9 procent av samtliga svar. Andelen är betydligt lägre jämfört med föregående år. Det språk som använts av flest svarande är arabiska följt av somaliska och engelska. Andelen som svarat på annat språk än svenska är betydligt lägre än den faktiska andelen vårdnadshavare med annat modersmål.

Analysen av enkätsvaren visar att andelen som svarat på annat språk än svenska är högst för den som fått enkäten via SMS, därefter kommer de som svarat via länken /QR-koden. Klart lägst är andelen som fått inbjudan via e-post.

En jämförelse mellan vårdnadshavare som svarat på svenska och de som svarat på ett annat modersmål visar att på de flesta frågor är skillnaden i nöjdhet liten. De som svarat på svenska är något mer nöjda, 11 av 15 frågor jämfört med 4 av 15 frågor för vårdnadshavare som svarat på annat modersmål.

Svaren på ett par frågor sticker dock ut för vårdnadshavarna med annat modersmål. De är betydligt mer positiva till att de får fortlöpande information om sitt barns tillvaro på förskolan samt tydlig information om hur det går för barnet på förskolan vid utvecklingssamtalet. Det som sticker ut negativt är att vårdnadshavarna med annat modersmål svarar att flickor och pojkar i lägre utsträckning ges samma förutsättningar i förskolan jämfört med vårdnadshavarna som svarat på svenska.

Enkätresultatet visar att vårdnadshavare upplever att den fortlöpande informationen kring barnet kan förbättras

De vårdnadshavare som svarat negativt (svarsalternativen stämmer ganska dåligt/stämmer inte alls) på frågan *"Jag upplever att jag fortlöpande får information om mitt barns tillvaro på förskolan"* har i årets enkät fått en följdfråga. I följdfrågan kan man med egna ord beskriva vad som saknas.

Jämfört med resultatet i enkäten som genomfördes i februari 2020 har andelen som svarat negativt ökat betydligt i år. Försämringen har skett både bland vårdnadshavare inom den kommunala och den fristående förskoleverksamheten.

Sammanlagt har 240 vårdnadshavare med egna ord beskrivit vad som de upplever saknas i informationen från förskolan. Svaren kan kategoriseras i några huvudområden.

1. Pedagogisk information (pedagogiska mål, läroplan osv), aktiviteter som alla barn deltar i på förskolan i pedagogiskt syfte.
2. Vecko-/Månadsbrev med information om vad som ska hända närmaste tiden (aktiviteter)
3. Utvecklingssamtal
4. Daglig information om det enskilda barnet, individuell utveckling och omvårdnad.

Flera vårdnadshavare beskriver pandemin som en bidragande orsak till den försämrade informationen. Det är framför allt den dagliga muntliga informationen som minskat.

Inom den kommunala verksamheten uppger i år en betydligt större andel av vårdnadshavarna att de inte har haft ett utvecklingssamtal. För vårdnadshavarna inom den fristående verksamheten märks inte denna minskning. Det är i år nästan dubbelt så stor andel vårdnadshavare inom den kommunala verksamheten som uppger att de inte har haft utvecklingssamtal jämfört med vårdnadshavare inom den fristående verksamheten.

Hantering av enkäten

Resultatet av enkäten presenteras förutom i delåret även i en intern rapport inom Utbildning Gävle. Resultaten analyseras och insatser görs på samtliga nivåer inom förskolan.

Grundskola

Arbetet med kraftigt förbättrade resultat

Arbetet med kraftigt förbättrade resultat fortsatte under hela vårterminen och för årskurs 8 och 9 erbjöds också sommarlovsskola. Pandemin har påverkat skolan under hela läsåret 2020/21 och att verksamheten, trots sjukfrånvaro bland medarbetare och elever samt distans- och/eller fjärrundervisning under vårterminen, lyckats öka andelen elever med behörighet till ett nationellt program måste ses som mycket positivt. Resultatet kommer sig av att varje skola har haft koll på respektive elev och arbetat med planer för insatser på individ- och gruppnivå samt att medarbetarna tagit stort ansvar för att eleverna ska lyckas.

I årskurs 9 nådde flertalet av skolorna de mål de satt vad gäller behörigheten till nationella program och totalt ökade andelen som är behöriga till ett nationellt program något från 83,2 vårterminen 2020 till 83,7 vårterminen 2021 (inklusive sommarskolan).

Årskurs 9 har i stort sett haft undervisning på plats hela läsåret men en viss påverkan på resultatet har lärares frånvaro haft. Årskurs 7 och 8 hade stora delar av våren distans- och/eller fjärrundervisning, varannan vecka undervisning på plats och varannan vecka distans- och eller fjärrundervisning. Beslut om undantag från distans- och fjärrundervisning har fattats framför allt för elever i behov av särskilt stöd. När betygen från höstterminen 2020 till vårterminen 2021 analyseras, ser vi att kunskapsutvecklingen tycks ha påverkats negativt av distans- och fjärrundervisning samt elevers och lärares frånvaro, framför allt i årskurs 8. I nästan alla högstadieskolor har elevernas betyg försämrats från hösten till våren för årskurs 8.

Eleverna upplever att det varit svårt med motivationen vid distans/fjärr, lärarna upplever att det varit svårt att genomföra alla delar i ett ämne samt att de i början hade svårt att variera sin distans- fjärrundervisning. De allra flesta lärarna har också under hela perioden av distans/fjärr blandat med att under visa på plats och distans/fjärr.

Nationella prov

I stället för nationella prov kommer skolorna erbjudas bedömningsstöd i årskurs 6, 9 och för kurser på gymnasiet i alla de ämnen som skulle getts som nationella prov 2021.

Bedömningsstöden är utformade som prov och ska stödja läraren att göra en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Bedömningsstöden är frivilliga att använda under vårterminen 2021, men får inte genomföras på distans.

Måluppfyllelse i förskoleklass

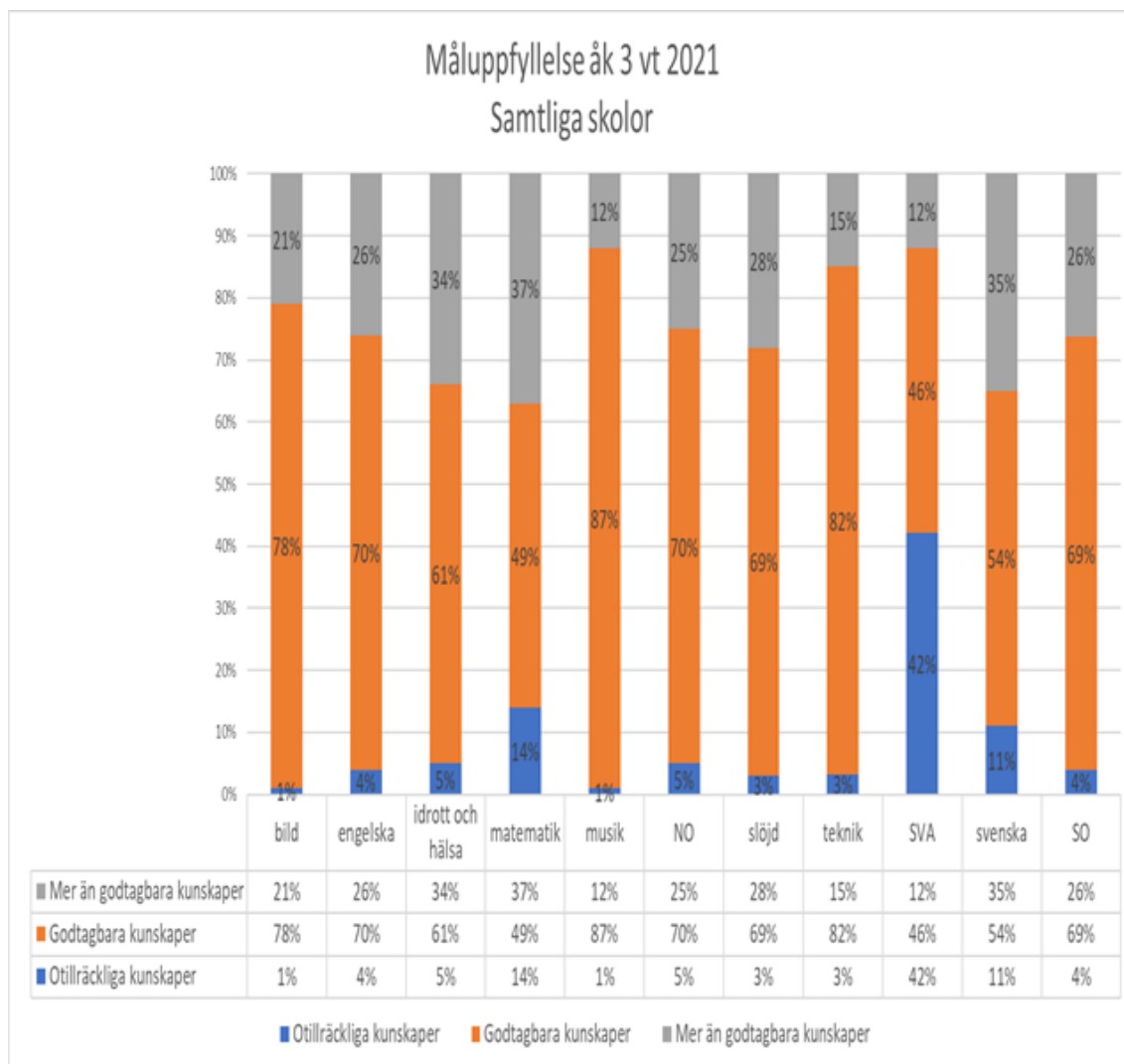
Under höstterminen kommer kartläggningar av elevernas språkliga medvetenhet och matematiskt tänkande genomföras. Förra läsårets resultat i matematik visade på betydande skillnader mellan olika skolor. Det fanns även stora skillnader mellan olika förskoleklasser på samma skola. Resultatet visar att det finns ett behov att utveckla lärares bedömarpraktik. Detta förutsätter att lärare samverkar vid tolkning av kartläggningsmaterialet och vid bedömningen av elevprestationer.

Nationella prov årskurs 3

De nationella ämnesproven för årskurs 3 genomfördes under vårterminen 2021. Någon insamling av resultatet genomfördes dock inte på nationell nivå. Det innebär att jämförande data inte kommer att finnas för att göra en jämförelse med Gävle kommuns resultat läsåret 2020/2021. Statistiken för ämnesprovet i matematik visar på en försämring jämfört med läsåret 2018/2019. Andelen elever som uppnått kravnivån i samtliga delprov minskade från 64 till 60 procent. Något resultat på riksnivå finns inte att jämföra med. I svenska och svenska som andraspråk sammanslaget uppnådde 67 procent kravnivån i samtliga delprov. Det senaste resultatet för Gävle läsåret 2018/19 låg andelen på 73 procent. Resultatet behöver analyseras ytterligare för att klarlägga varför resultatet försämrats. Den statistiska sammanställningen visar dock att det är mycket stora skillnader mellan olika skolor. Andelen som uppnått kravnivåerna i samtliga delprov i matematik varierar mellan 96 och 5 procent. I svenska/svenska som andraspråk mellan 96 och 31 procent. De stora skillnaderna framför allt i matematik behöver undersökas för att se om alla elever/klasser deltagit i alla delprov.

Måluppfyllelse samtliga ämnen årskurs 3

Samtliga kommunala skolor i Gävle har dokumenterat elevernas måluppfyllelse för årskurs 1 - 5. Nedanstående diagram visar måluppfyllelsen för årskurs 3.



Den högsta måluppfyllelsen finns i bild och musik. För dessa ämnen når nästan samtliga elever kunskapsmålen. Det ämne med lägst måluppfyllelse är svenska som andraspråk. Här når 58 procent av eleverna kunskapsmålen. Årets resultat i matematik visar att 86 procent av eleverna har uppnått kunskapskraven vilket är en procentenhet bättre än föregående läsår. 37 procent av eleverna bedöms ha mer än godtagbara kunskaper vilket är betydligt högre än föregående läsår då andelen var 29 procent. Sammantaget visar detta att pojkarna uppnådde en bättre måluppfyllelse än flickorna i matematik. Andelen pojkar som uppnått kunskapskraven är 87 procent. För flickorna är andelen lägre och ligger på 85 procent.

Ovanstående diagram visar att andelen elever som bedöms ha mer än godtagbara kunskaper ligger i spannet 12 - 37 procent beroende på ämne. Jämfört med tidigare läsår har andelen elever som fått bedömningen mer än godtagbara kunskaper ökat ytterligare. Fortfarande finns betydande skillnader i bedömning för olika ämnen vid en jämförelse mellan skolorna. I matematik uppnår 100 procent av eleverna kunskapskraven på ett par skolor jämfört med 59 procent på den skola med lägst måluppfyllelse. Skillnaden är ännu större om andelen som har mer än godtagbara kunskaper jämförs. På en skola bedöms 2 procent av eleverna ha mer än godtagbara kunskaper jämfört med en skola där 75 procent av eleverna uppges ha mer än godtagbara kunskaper. Utfallet behöver analyseras ytterligare och lärarnas bedömningspraktik behöver utmanas och utvecklas.

Betygsresultat i årskurs 6

Inga nationella prov har genomförts under 2021 på grund av covid-19. Inget resultat kommer därför att finnas för ämnesproven i engelska, matematik och svenska.

Preliminär nationell statistik från vårterminen 2021 i årskurs 6 visar att det är totalt 73,6 procent av eleverna som uppnått godkända betyg (A-E) i samtliga lästa ämnen; 76,7 procent av flickorna och 70,8 procent av pojkarna. I årskurs 6 får inte alla elever undervisning i samtliga ämnen, vilket innebär att antalet betygsatta ämnen varierar såväl mellan elever, som över tid. Jämförelser av terminsbetygen behöver därför göras med en viss försiktighet. I Gävle visar statistiken för vårterminen 2021 i årskurs 6 att 72,8 procent av eleverna uppnått godkända betyg (A-E) i samtliga ämnen; 74,0 procent av flickorna och 71,7 procent av pojkarna.

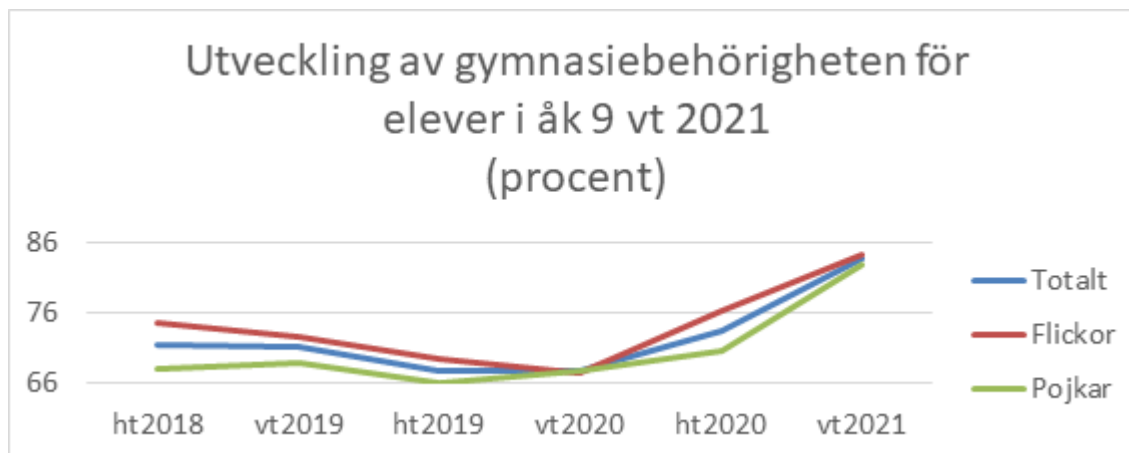
En jämförelse med rikets resultat 2021 visar att det skiljer betydligt mindre mellan könen i Gävle. Den preliminära nationella statistiken från våren 2021 visar att andelen elever som har erhållit godkänt terminsbetyg i samtliga lästa ämnen har ökat marginellt från föregående läsår. Andelen har minskat för flickor medan den har ökat för pojkar. I Gävles kommunala skolor har andelen elever med godkända betyg ökat kraftigt. Förra läsåret uppnådde 67,3 procent av eleverna i Gävle godkända betyg i samtliga ämnen jämfört med årets 72,8 procent. En ökning med 5,5 procentenheter. Den procentuella förbättringen är 6,9 procent för flickor och 9,5 procent för pojkar. Förbättringen innebär att Gävles kommunala skolor ligger något högre än kommunala skolor i riket som enligt de preliminära siffrorna ligger på 72,1 procent. Variationen i andelen som erhållit godkända betyg i samtliga ämnen är betydlig mellan skolor, mellan 100 – 36,4 procent.

En jämförelse av betygsutvecklingen från föregående läsår visar på en förbättring i samtliga ämnen utom slöjd som ligger kvar på samma värde. I svenska som andraspråk har betygspoängen ökat kraftigast. Från 5,2 till 7,5. Medelvärde för elevernas meritpoäng ligger betydligt högre jämfört med föregående läsår. Pojkarna förbättrade meritvärdet betydligt förra året och har fortsatt uppgången även detta läsår. I år har flickorna gjort en kraftigare förbättring än pojkarna. I årskurs 6 uppnår pojkarna 88 procent av flickornas resultat. Jämfört med föregående läsår har skillnaden mellan könen åter ökat i årskurs 6. Vid en analys av samtliga satta betyg så har det skett en minskning av andelen elever med betyget F samtidigt som andelen elever med betyg A har ökat. Andelen elever med minst godkända betyg i engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk har ökat betydligt jämfört med föregående läsår. Från 75,1 till 80,1 procent. Pojkarna har förbättrat resultatet något mer än flickorna. I år finns ingen skillnad mellan könen när dessa ämnen jämförs.

Betygsresultat årskurs 9

Inga nationella prov har genomförts under 2021 på grund av covid-19. Inget resultat kommer därför att finnas för ämnesproven i engelska, matematik, svenska, naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen.

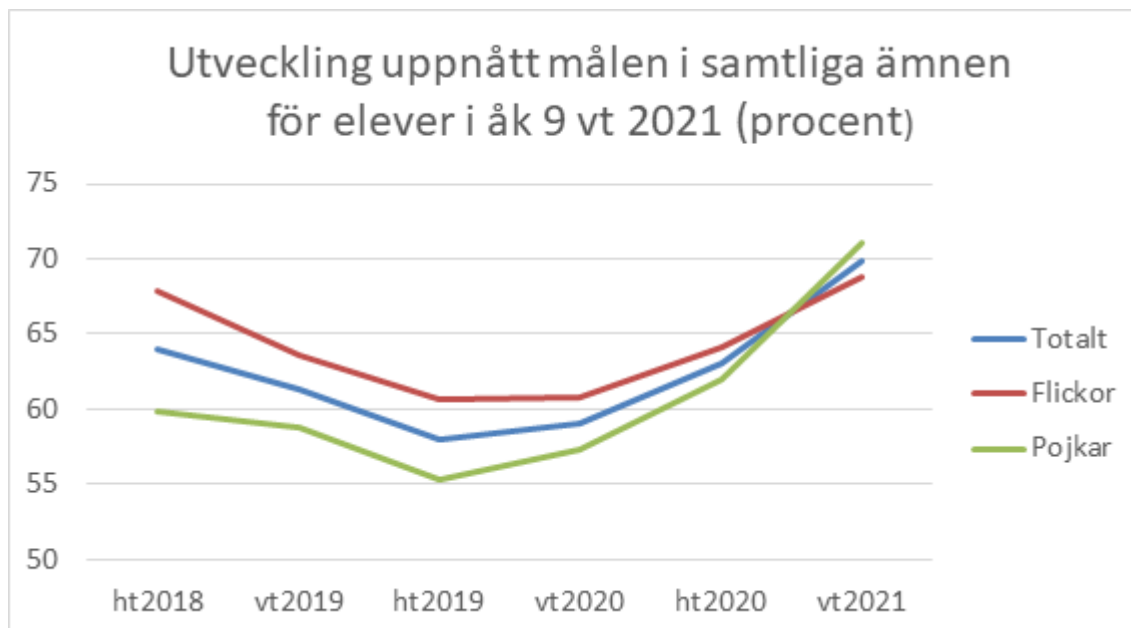
Preliminär nationell statistik från våren 2021 för riket visar att det är totalt 85,9 procent av eleverna som är behöriga att söka till ett yrkesprogram; 86,9 procent av flickorna och 85,0 procent av pojkarna. Den preliminära statistiken våren 2021 visar att ökningen jämfört med våren 2020 gäller såväl kommunala som enskilda huvudmän. För kommunala huvudmän i riket är behörigheten, enligt preliminär statistik våren 2021, 84,2 procent. Den preliminära statistiken för Gävles kommunala skolor är 83,7 procent.



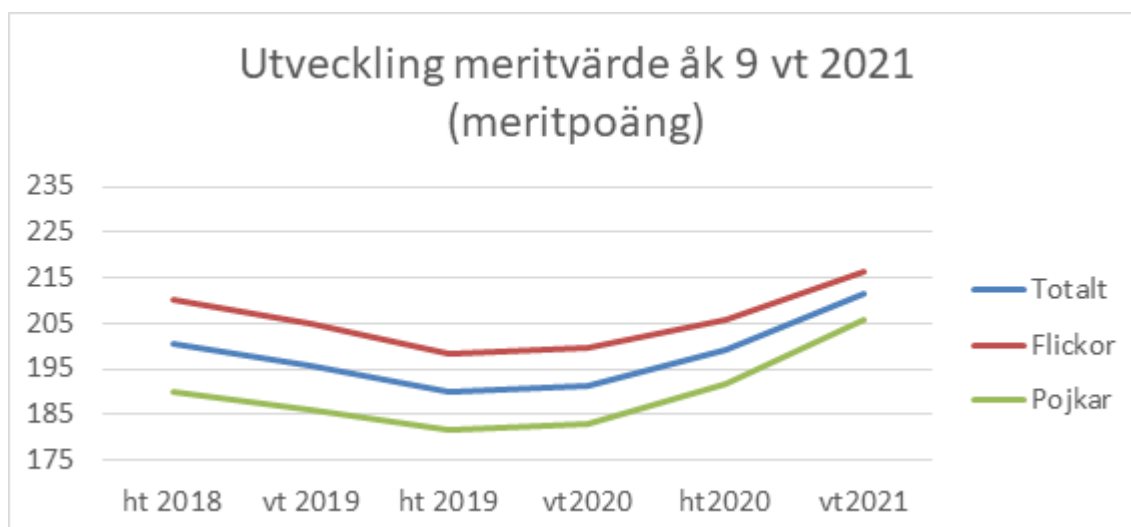
Vid höstterminen 2020 var skillnaden mellan könen 5,6 procentenheter. I slutbetyget 2021 hade skillnaden minskat till 1,4 procentenheter. Det är framför allt i engelska och svenska/svenska som andraspråk som andelen elever med godkända betyg ökat från höstterminsbetyget till slutbetyget. En förbättring har även skett i matematik, men den är inte lika stor. För riket är skillnaden mellan könen något större, 1,9 procentenheter till flickornas fördel.

I samband med flyktingvågen hösten 2015 ökade andelen pojkar i högstadiet. Många av de nyanlända pojkarna uppnådde inte behörighet till nationellt program våren 2016 och skillnaden i andel behöriga flickor och pojkar ökade därför påfallande mycket det året. Därefter har skillnaden i behörighet mellan flickor och pojkar minskat successivt för varje år. För Gävles del illustreras utvecklingen av följande statistik. Läsåret 2017/2018 var fördelningen mellan pojkar och flickor som läste svenska som andraspråk 60 - 40 procent. Läsåret 2020/2021 hade fördelningen ändrats till 48-52 procent dvs andelen flickor är nu något högre. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen ligger kvar på ungefär samma nivå som föregående läsår, 69,9 procent. Andelen elever som saknar godkänt betyg i ett ämne har minskat marginellt jämfört med föregående år. Det en lägre andel pojkar som saknar godkänt betyg i ett ämne jämfört med flickorna; 4,3 procent jämfört med 7,4 procent. Preliminär statistik på nationell nivå saknas.

Tidigare läsår har skillnaden i resultat mellan könen varit större i Gävle jämfört med riket. I år ser vi en scenförändring vilket innebär att andelen pojkar som uppnått godkända betyg ökat kraftigt samtidigt som andelen flickor som uppnått godkända betyg minskat kraftigt. I år är därför andelen pojkar som uppnått målen i alla ämnen därför högre än andelen flickor. 71,1 procent för pojkarna jämfört med 68,8 procent för flickorna. Nedanstående diagram illustrerar resultatutvecklingen för årets årskurs 9. Under större delen av högstadietiden ligger pojkarnas resultat lägre, ända fram till den sista terminen då pojkarnas resultat blir bättre än flickornas.



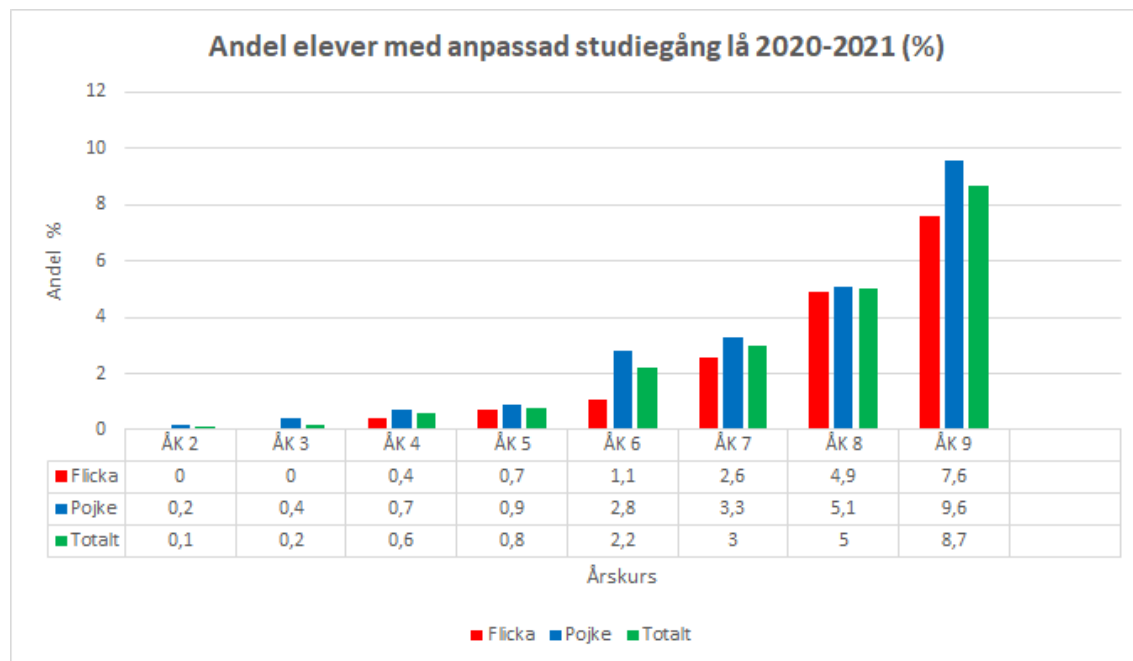
Det genomsnittliga meritvärdet för riket beräknat på 17 ämnen var 231,1 enligt den slutliga officiella statistiken för våren 2021.



Jämfört med riket har meritvärdet i Gävle inte utvecklats lika positivt. I år har visserligen pojkarnas resultat förbättrats kraftigt. Men samtidigt har flickornas meritvärde försämrats. Sammantaget blir därför förbättringen liten. Skillnaden mellan könen i meritvärde är nu den minsta någonsin i Gävles kommunala skolor. Könsuppdelad data på nationell nivå finns inte redovisad i den preliminära statistiken.

En bidragande orsak till ett lägre meritvärde är att andelen elever med anpassad studiegång fortfarande är hög i Gävle. Andelen elever med anpassad studiegång i årskurs 9 ligger nästan på 9 procent för läsåret 2020/2021. Har en elev anpassad studiegång innebär det i princip att eleven inte kan uppnå kunskapskraven i samtliga ämnen. Andelen elever med anpassad studiegång har ökat ytterligare jämfört med föregående läsår.

Andelen elever med anpassad studiegång ökar avsevärt med stigande ålder. Nedanstående diagram visar andelen registrerade elever läsåret 2020/2021 med anpassad studiegång uppdelad på årskurs och kön.



Det förbättrade statistikunderlaget synliggör att det finns stora betygsskillnader mellan olika skolor. Underlaget visar även att det kan finnas stora skillnader inom samma skola. Forskning visar att samverkan kan bidra till att utveckla lärares bedömarpraktik. Detta förutsätter dock att samverkan fungerar som en kontinuerlig verksamhet, och inte bara omfattar bedömning av nationella prov utan också tolkning av styrdokument, bedömning av elevprestationer och betygssättning. Vidare är det viktigt att samverkan genomförs under strukturerade former med ett tydligt ledarskap, och att samverkan sker både med lärare på den egna skolan och med lärare från andra skolor.

Gymnasieskolan, särskolan

Fjärr- och distansundervisning under våren

I slutet av vårterminen utvärderades gymnasieskolans fjärr- och distansundervisning. Alla schemalagda lektioner genomfördes. Personalen har visat prov på god kreativitet i lärandet och examinationsformerna har hittat nya former.

Det gavs också möjlighet för rektor, där det var påkallat, att söka dispens med undantag från fjärr/distansundervisning enligt delegation. Detta gällde främst elever som gick i årskurs 3 och de elever som skulle söka till gymnasiet från IM. Beslutet handlade om att ge eleverna en chans att få visa förmågor och kunskaper i kursdelar som inte var möjliga att klarar via distansundervisning. Skolledarna har under höstterminens start gått igenom vilka elever som eventuellt kan behöva mer hjälp och stöd under kommande läsår beroende på hur väl man klarat fjärr- och distansundervisningen.

Sommarskola erbjuds elever i årskurs 1 och 2, framförallt i matematik, svenska och engelska samt en del av eleverna i årskurs 3 förlängde sina kurser. Sommarskolans resultat visar att många elever valde att läsa olika matematikkurser och många fick E eller högre betyg i kurserna. Resultaten på sommarskolorna skiljde sig åt eftersom skolorna har olika program och kursutbud. Det som är gemensamt är att alla skolorna hade ett stort antal elever som anmälde sig till sommarskola, men i snitt kom ungefär hälften av eleverna. Verksamheten behöver analysera och fundera över upplägget till kommande lovskola samt sätta in fler stödinsatser under pågående läsår. Två av gymnasieskolorna har från höstterminens start infört resurstid/stötid på alla lärares schema.

Start av höstterminen

Höstterminens start blev uppskjuten en dag utifrån översvämningarna i Gävle. Verksamheten var snabb att ställa om och anpassas sig till rådande förhållanden. Skolstarten fungerade bra och

alla verksamheter har närundervisning från höstterminen 2021.

Verksamhetschef och rektorerna fortsätter varje vecka att stämma av läget utifrån covid-19. Frånvaron hos elever har ökat vid skolstart. Det beror förmodligen på att alla ska stanna hemma vid minsta symptom, men har inte varit covid-relaterat. Rektorerna fortsätter rapportera frånvaron på elever och personal till verksamhetschef varje måndag och fredag.

Kraftigt förbättrade resultat

Gymnasieutbildningarna har förbättrat sina resultat jämfört med förra läsåret. Resultat som mäts är antalet elever som har nått en gymnasieexamen. Den samlade personalen har haft fokus på uppdraget och det har skapats en medvetenhet i organisationen om att vi alla arbetar mot kraftigt förbättrade resultat. Alla elever har en individuell studieplan, som har följts upp med eleven under läsåret. Uppföljning har varit på individ- och gruppnivå vid klasskonferenserna, som genomförts inför utvecklingssamtalen. Rektorerna har arbetat med att ta fram tydliga rutiner kring elevhälsoarbetet på respektive område och där behöver vi fortsätta att arbeta med extra anpassningar och särskilt stöd.

På Polhemskolan har Vård- och omsorgsprogrammet (VO) visat på kraftigt förbättrade resultat i år. Årets avgångsklass visar mycket goda studieresultat med endast 2 elever av 42 som inte når gymnasieexamen. Men resan dit har inte varit spikrak, den har krävt ett lösningsfokuserat och individanpassat arbetssätt för att hitta rätt för var och en av eleverna. Framgångsfaktorer för det goda studieresultatet har varit lärarnas extra anpassningar av undervisning och arbetsplatsförlagt lärande (APL), stödstugor, enskilda undantag från distansundervisning samt trygghetsarbetet och elevhälsoarbetet. Flera elever behöver längre tid på sig för att nå målet i matematik och/eller engelska och därför har extra tid i matematik och engelska varit framgångsrika insatser.

På Vasaskolan har Humanistiska programmet visat höjda resultat i år. En liten grupp med 13 elever har möjliggjort för elever och lärare att arbeta nära och många anpassningar sker automatiskt i klassrummet. Ett individualiserat arbetssätt har i många fall varit en framgångsfaktor för flera av de elever som nådde gymnasieexamen, men analysen är också behov av fortsatt utveckling av tydliga rutiner för att utreda elevs behov av särskilt stöd samt att involvera elevhälso teamet i arbetet med eleverna. Skolan behöver fördjupa hur vi möter elever som upplever att skolsvårigheterna är kopplade till psykisk ohälsa och även utvärdera om skolsituationen är en bidragande orsak till elevens ohälsa och hur vi i så fall kan förändra den.

Inom IM (individuellt program)-organisationen arbetar vi för att förtydliga och möjliggöra för eleverna att komma vidare. Utgångspunkten är IM-planen, där studierna planeras med varje elev individuellt. Resultat presenteras utifrån de elever som förväntas avsluta IM under läsåret och inte hela elevgruppen på IM. Det blir tydligare för verksamheten vilka grupper som arbetar för att gå vidare från IM och genom detta ökar motivationen både hos elever och lärare. De resultat som i årsredovisningen kommer att analyseras och jämföras är:

- Hur många elever som blev behöriga för gymnasiet
- Hur många elever som blev IMV- (programinriktat val) behöriga
- Hur många elever som tog examen på yrkespaketet
- Hur många elever som blev behörig till Komvux

På IM-gymnasiet ser vi höjda resultat på IMA (individuellt alternativ). Antalet elever som har blivit behöriga för gymnasiet samt IMV-behöriga har ökat jämfört med föregående år. Styrkorna är engagerade lärare som är lösningsfokuserade, vana att individ- och gruppanpassa undervisningen och har en tät kontakt/dialog med elever och vårdnadshavare.

Inom gymnasiesärskolans nationella program tittar vi på resultaten utifrån att det ska förbereda sig till kvalificerade arbetsuppgifter. Eleverna läser inte emot en gymnasieexamen utan att de ska ut på arbetsmarknaden. En förflyttning från omsorg till att utbilda eleverna har skett på yrkesprogram inom gymnasiesärskolans nationella program. Under föregående år med pandemin har det svårt att fullfölja arbete med APL tillsammans med branschen.

På gymnasiesärskolans individuella program arbetar eleverna utifrån 6 ämnesområden. Pedagogerna gör en planering för elevernas 4 år där alla ämnesdelar ska finnas med. Elevernas

kunskaper bedöms som grundläggande eller fördjupande kunskaper. Tidigare år har tvärgrupper mellan olika grupper av elever givit goda förutsättningar till att eleverna utvecklar mera fördjupande kunskaper. Under föregående år med pandemin har detta inte varit möjligt. Två lokala programråd har startat inom gymnasiesärskolan för att kunna tillsammans med externa aktörer utveckla möjligheten att ta emot eleverna på enheten för daglig verksamhet (EDV) under gymnasietiden samt efter de slutat programmen.

Höstens uppföljning av kraftigt förbättrade resultat fortsätter på individnivå ute på skolorna. Inför utvecklingssamtalen kommer det arrangeras klasskonferenser för att få en samlad bild över hur det ser ut på respektive program. Rektorererna kommer rapportera kontinuerligt till verksamhetschef hur arbetet fortlöper. Nya rutinerna kring överlämningar och övergångar följs upp i september.

Examen och behörighet per program

Alla avgångselever Nationella program. Källa: Betygsfil till SCB (Resultaten av sommarskolan är ej medräknade. Se komplettering i texten ovan!)

Tabell – Andel elever med gymnasieexamen och grundläggande behörighet till högskola per program och skola 2020-2021

Program	Skola	Andel examen, %		Förändring %-enheter	Andel behöriga högskola	Antal elever 2021			Antal behöriga högskola
		År 2020	År 2021			Examensbevis	Studiebevis	Totalt	
Bygg- och anläggning	Po	98,3	100,0	1,7	9,1	55	0	55	5
Barn- och fritid	Po	87,9	92,5	4,6	50,0	37	3	40	20
El- och energi	Po	100,0	100,0	0,0	32,4	34	0	34	11
Ekonomi	Bo	85,1	95,7	10,6	95,7	111	5	116	111
Estetiska	Bo	50,0	66,7	16,7	66,7	6	3	9	6
Estetiska	Va	97,7	98,2	0,5	98,2	55	1	56	55
Fordons- och transport	Bo	63,0	64,3	1,3	7,1	18	10	28	2
Handels- och administration	Bo	81,8	76,9	-4,9	38,5	10	3	13	5
Hotell- och turism	Po	88,9	95,0	6,1	65,0	19	1	20	13
Industriprogrammet	Po	100,0	100,0	0,0	10,0	10	0	10	1
Humanistiska	Va	75,0	100,0	25,0	100,0	16	0	16	16
Hantverk	Po	90,0	95,5	5,5	45,5	21	1	22	10
Naturvetenskap	Va	94,2	91,8	-2,4	91,8	78	7	85	78
Restaurang- och livsmedel	Po	91,3	84,2	-7,1	31,6	16	3	19	6
Samhällsvetenskap	Bo	93,0	85,0	-8,0	85,0	51	9	60	51
Samhällsvetenskap	Va	91,9	98,9	7,0	98,9	94	1	95	94
Teknik	Po	92,7	97,9	5,2	97,9	95	2	97	95
VVS- och fastighet	Po	100,0	100,0	0,0	4,3	23	0	23	1
Vård- och omsorg	Po	90,0	100,0	10,0	50,0	36	0	36	18
Total		90,6	94,1	3,5	71,7	785	49	834	598

Gymnasieutbildningarna har förbättrat sina resultat jämfört med förra läsåret från 90,6 till 94,1 procent. 15 av 19 program höjer sina resultat. Resultat som mäts är andelen avgångselever som har nått en gymnasieexamen. Avgångselever har antingen tagit en examen eller erhållit ett studiebevis omfattande minst 2500 poäng. Behöriga till högskolan är alla som tagit en examen från högskoleförberedande program samt de med yrkesexamen som uppnått grundläggande behörighet. Resultaten är preliminära och kan ändras. Ett flertal elever har läst upp sina resultat i sommarskolan men det avspeglas inte i tabellen.

Resultatdialoger

Inom gymnasieutbildningarna och sarskolan fortsätter resultatdialogerna i mixade grupper för att dela goda exempel och lära av varandra. Fortsatt fokus på kärnuppdraget, de biträdande rektorerna genomför dialog i arbetslag och ämneslag och färdigställer resultatrapporter som finns tillgängliga i Stratsys inför resultatdialogen. Till resultatdialogerna har respektive skolledningen tillsammans med förstelärare, programlagsledare lyft fram framgångsfaktorer och utvecklingsområden. I de mixade grupperna finns möjligheten till bra diskussioner och input, där verksamheten belyses med andra "glasögon" som kan bidra till att stärka det framgångsfaktorer samt bidra till utvecklingsarbetet.

Konsekvenser av pandemin (som vi kan bedöma i nuläget)

Olika uppföljningar lokalt, nationellt och internationellt visar på att frånvaro och långa tider av distans/fjärrundervisning har påverkat djuplärandet och det långsiktiga lärandet. Även om undervisningen kunnat upprätthållas strukturellt, har lärares frånvaro och de begränsningar som distans/fjärrundervisning ändå har, påverkat undervisningens kvalitet och variation, även

den formativa bedömningen har påverkats. Bedömningarna är också att det individuella stödet till eleverna och elevhälsans arbete blivit påverkade - vilket förstärktes i Skolinspektionens rapport i september. Eleverna beskriver att de tappat i motivation och mått sämre under tider av distans/fjärrundervisning. Det ser vi i nationella uppföljningar, men även i den uppföljning vi gjort i Gävle. I Gävle kan vi se att framför allt eleverna i dåvarande årskurs 8 (nuvarande årskurs 9) haft en vikande betygsutveckling mellan höstterminen 2020 och vårterminen 2021. Det gäller i stort sett alla grundskolor. Normalt ökar betygen mellan hösttermin och vårtermin, men i år har det i stället minskat med ett par procentenheter. Gymnasieskolan har, och behöver fortsätta med, både generella insatser och riktat stöd för elever med bristande motivation, sämre mående och kunskapsluckor.

De insatser som Utbildning Gävle framför allt räknar med att behöva sätta in för att motverka pandemins effekter är utökad tid för eleverna på olika sätt; utökad undervisningstid – till exempel genom att dela upp klasser i mindre grupper eller utöka tvåläraresystemet, utökade lovskolor och utökad läxhjälp. Det kommer också att behövas insatser riktade mot enskilda elever eller elevgrupper av elevhälsan och genom ytterligare extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionens granskning visar även att elevhälsans kompetenser sällan används på skolorna i ett förebyggande och hälsofrämjande arbete för att motverka vanliga reaktioner på undervisning på distans, som exempelvis motivationsförlust, stillasittande och stress. Skolinspektionen betonar att det är viktigt att utveckla den förebyggande och främjande arbetet, vilket pågår inom Utbildning Gävle.

I de nu pågående resultatdialogerna i grundskolan framkommer det önskemål om att kunna förstärka undervisning genom att flera personer avlastar lärarens olika uppgifter. Som en viktig framgångsfaktor beskrivs också att skolledare och lärare får koncentrera sig på att fokusera undervisningen och mötet med eleverna. Kraftigt förbättrade resultat har fått stor genomslagskraft och vi ser det strategiskt viktigt att vi värnar det "mind-setet" före allt annat.

Andra yrkeskompetenser för att avlasta lärare

Förskola

Inom förskolan har en partssammansatt arbetsgrupp tagit fram en kompetensförsörjningsplan. Kompetensförsörjningsplanen för 2020-2023 bygger på följande:

- Inventera kompetens, lokalisera hög andel respektive låg andel förskollärare inom förskoleområden och förskoleenheter. Därefter arbeta med att jämna ut kompetensen för att säkerställa att alla barn får den utbildning som de har rätt till i alla förskolor. För varje förskoleområde finns från hösten en bemanningsplan framtagen av HR-konsult och ekonom. Där framgår tydligt hur fördelningen ser ut mellan förskollärare och barnskötare. Detta underlag kommer rektor och biträdande rektorer använda sig av i samband med sin organisering av verksamheten i området.
- Utbildning Gävle har tillsammans med Högskolan i Gävle tagit fram en fördjupningsutbildning som riktar sig till våra barnskötare. Syftet är att ge barnskötare fördjupad kunskap i vissa fokusområden kopplat till barns utveckling och lärande i förskoleåldern.
- Definiera utbildningsbakgrund för barnskötare, med utgångspunkt i genomgången gymnasieutbildning inom barn- och fritidsprogrammet.
- Tydliggöra uppdragen inom förskolan ytterligare, vilken befattning ansvarar för vad. Detta underlättar även vid rekrytering av rätt kompetens till förskolan. Arbetet har under hösten fortsatt i förskoleområdena vad gäller yrkesroller och fördelning av arbetsuppgifter. De fackliga organisationerna har funnits med i arbetet och diskussionerna.
- Nyttja resurser effektivare, bland annat genom införandet av stödsystem för närvaro - "Planera förskola". Effektiv schemaläggning ger goda planeringsförutsättningar för medarbetare, parallellt med en bra grund för att nyttja kompetenserna utifrån barnens behov. Riktlinjer har tagits fram för hur planeringstiden ska fördelas i förskola och fritidshemmet.
- Ledarutveckling med inriktning på avtalskunskap och förändringsledning, för att stötta cheferna i förändringsarbetet. Rektorer och biträdande rektorer kommer att bära

planen och verka för en god balans gällande kompetens i förskolans verksamhet utifrån de förutsättningar som finns idag och utifrån de utmaningar som kommer i framtiden.

Arbetet med yrkesroller och ansvarsfördelning fortsätter i samtliga förskoleområden. Utifrån en enkät som rektorerna tillsammans med sin samverkansgrupp besvarat har delar identifierats som rektorerna behöver ha stöd i för att komma vidare. Stödet ges av HR-konsult tillsammans med fackliga organisationerna i ett partsgemensamt arbete. I Bomhus fördjupas arbete genom att analysera schemaläggning, budgetarbete, sjukfrånvaro och faktisk närvaro bland barnen. Syftet är se om verksamheten kan effektiviseras för att därmed ge utrymme för att utöka med olika kompetenser. Modellen kan sedan användas i övriga förskoleområden. Förskolestöd finns i tre områden med lyckat resultat.

Grund-, gymnasie- och särskola

I grund-, gymnasie- och särskolan har en plan utifrån uppdraget tagits fram. I planeringen finns bland annat:

- Rektorerna gör kartläggning av arbetsuppgifter med hjälp av Skolverkets underlag. Kartläggningen ska vara genomförd senast 31 mars.
- Resultatet från kartläggningen analyseras, behovet av nya kompetenser/befattningar identifieras. Kontinuerlig dialog med arbetslag och fackliga ombud förs.
- I tjänsteplaneringen planeras lärares undervisningstid, eventuella nya kompetenser som behöver rekryteras och/eller förtydligande av vissa befintliga stödjande befattningar.
- Sammanställa lärargrupper med legitimationer inom Utbildning Gävle. Syftet är att få en övergripande bild över vilka undervisningsämnen det finns en hög andel legitimerade lärare respektive låg andel inom. För undervisningsämnen med låg andel legitimerade lärare, behöver lösningar implementeras så att en större del av uppdraget kan ligga inom undervisning.

Alla rektorsområden inom grundskola, gymnasieskola och särskola har gjort en kartläggning över vilka arbetsuppgifter som är aktuella för att avlasta lärare. Utifrån verksamheternas behov och förutsättningar hanteras uppdraget på olika sätt. Olika kompetenser finns sedan tidigare anställda på skolorna, exempelvis lärarassistenter, elevassistenter, elevcoacher, socialpedagoger, mentorer. Vasaskolan kommer från hösten påbörja ett projekt med heltidsmentorer både för att utveckla mentorsrollen och för att kunna frigöra lärare för undervisning.

Ett partssammansatt arbete för en aktiv strategisk kompetensförsörjning har pågått sedan 2019. Utgångspunkten är den huvudöverenskommelse som slöts mellan parterna 2018. Det finns ett stödmaterial som rektorsområdena har arbetat med i samverkan med sina fackliga organisationer. Samverkansgrupperna har arbetat med områden fysisk och psykosocial arbetsmiljö, systematiskt arbetsmiljöarbete, inventering och analys av lärares avlastningsbehov, arbetstidsförläggning och arbetsbelastning. Våren 2021 gjordes en uppföljning genom en enkät. Syftet var att stämna av hur långt samverkansgrupperna kommit i arbetet. 13 av 19 rektorsområden besvarade enkäten. Uppföljningen visar att flera rektorsområden kommit en bit på väg, men att pandemin har satt fokus på andra frågor. Frågor fanns också vilka områden som behövdes stöd i, det var framför allt frågan om lärares arbetsbelastning, men även den psykosociala arbetsmiljön och arbetstidsförläggningen. Arbetet fortsätter utifrån gemensamma prioriteringar kring stöd till samverkansgrupperna.

Nyanländas lärande

Under våren 2020 har arbetet med nyanländas lärande påbörjats utifrån "Nyanländas lärande", en riktad satsning från Skolverket. Efter en kartläggning och ansökan under hösten 2019 har en arbetsgrupp tagit fram en planering tillsammans med Skolverket och Nationellt centrum för nyanländas lärande. I den riktade satsningen deltar även vuxenutbildningen. Tidsramen för projektet har förskjutits på grund av covid-19. En lokal grupp har anpassat planeringen tillsammans med Skolverket, Nationellt Centrum för nyanländas lärande (NC) och Högskolan Dalarna.

Aktiviteter som genomförts är bland annat:

- Översyn och revidering av rutiner och blanketter som används vid överlämningar, detta har gjorts tillsammans med styrgruppen för övergångar. I den reviderade rutinen ingår att den språkliga nivån ska bedömas med hjälp av Bygga svenska och att en matris med elevens språkliga nivå ska medfölja vid överlämningen. Även den individuella studieplanen, som alla nyanlända elever i årskurs 7-9 och på IM ska ha, medföljer. Ett arbete kring övergången mellan gymnasiet och vuxenutbildningen har initierats. Rutinerna ska tillämpas vid överlämningarna i maj och följas upp i september.
- En gemensam rutin för Gävle kommuns grundskolor om hur de individuella studieplanerna ska utformas för årskurs 7-9 har skapats. Rutinen är förankrad i rektorsgruppen för grundskolan och implementering bland studie- och yrkesvägledare pågår. Från hösten 2021 finns de individuella studieplanerna i elevregistersystemet för IM, relevanta personer har fått behörigheter, en lathund har tagits fram och utbildningar genomförts. Funktionaliteten finns inte för årskurs 7-9 ännu. Det är också möjligt att föra över nödvändig dokumentation i systemet, men det kräver beslut på flera nivåer.
- Utbildning för studie- och yrkesvägledare, "Vägledning i ett mångkulturellt samhälle", har genomförts. I utbildningen deltog studie- och yrkesvägledare från grundskolan, IM och vuxenutbildningen samt skolledare från grundskolan. I utbildningen ingick att ta fram utvecklingsprojekt inom den egna verksamheten, dessa projekt ska genomföras under hösten 2021 och ligga till grund för ett utbildningspaket "Framtidsvalet", som ska stärka valkompetensen inför gymnasievalet. Under hösten ska implementering av utvecklingsprojekt genomföras inom grundskola, IM och SFI. Uppföljning är inplanerad. Dokumentationen av utvecklingsprojekten är tänkt att bilda en "handbok" med goda exempel kring vägledning för nyanlända och flerspråkiga elever.
- SKUA - språk och kunskapsutvecklande arbetssätt. Tillsammans med utsedda lärledare i Gävle kommun och NC har observationer genomförts i samtliga skolor som ingår i satsningen. Observationerna har haft som syfte att ringa in de behov som skolor har att utveckla sitt arbete inom språk-och kunskapsutvecklande arbetssätt. Under läsåret har skolledare och lärledare introducerats och deltagit i seminarier, från hösten 2021 inleds en bredare utbildningsinsats för lärledare och biträdande rektorer. Parallellt med utbildningen kommer lärledarna och skolledarna planera, genomföra och följa upp insatser och aktiviteter inom sina verksamheter.
- Ett sjuttiotial lärare har deltagit i utbildningsinsatsen av bedömningsstödet *Bygga svenska*, som genomförts under höstterminen 2020. Under hösten 2021 kommer ytterligare ca 60 lärare delta. Under vårterminen har ett implementeringsarbete påbörjats för att bedömningsstödet ska användas i samtliga skolformer från årskurs 1 i grundskolan till gymnasiets IM-program. Ett stödmaterial för att arbeta med bedömningsstödet har arbetats fram. Under läsåret 2021/2022 kommer skolor få stöd med implementeringen. Plan/struktur för det fortsatta arbetet har påbörjats.
- En Utbildningsinsats för skolledare kring ämnet svenska som andraspråk, har genomförts i samarbete med Högskolan Dalarna. En referensgrupp bestående av rektorer, biträdande rektorer och lärare i ämnet, har tillsammans med processledare arbetat fram en kommunövergripande rutin gällande svenska som andraspråk. Rutinen är presenterad och godkänd i rektorsgruppen, samt kommunicerad till alla skolledare i Gävle kommun och kommer att användas från läsåret 2021/2022.

Utbildningsinsats kring betyg och bedömning i svenska som andraspråk i samarbete med Högskolan Dalarna. Lärare från grundskolan, IM-programmet och Komvux deltar. Insatsen avslutas i september. Önskemål har framkommit om att fortsätta träffas i ett gemensamt nätverk. Det skulle kunna bidra till ökad likvärdighet i undervisning, bedömning och betygssättning i ämnet.

De riktade insatserna för Nyanländas lärande är från hösten 2021 i en fas där mycket av arbetet handlar om implementering och förankring av insatserna på olika nivåer i organisationen. Det lokala teamet konstaterade utifrån en swot-analys att det finns mycket positivt att bygga på i verksamheterna och att det finns hög kompetens, motivation och engagemang bland medarbetarna. De största utmaningarna som lyftes fram i swot-analysen handlade om risken att rutiner, insatser och nya kunskaper inte blir tillräckligt implementerade. Kopplat till detta lyftes även betydelsen av att nyanlända och flerspråkiga elevers kunskapsutveckling behöver

synliggöras ytterligare i det systematiska kvalitetsarbetet. Utifrån swot-analysen har en diskussion kring och planering framåt påbörjats för att säkra implementering och fortlevnad av rutinerna och insatserna i hela organisationen.

Förstelärare och systematiskt kvalitetsutvecklingsarbete

Under 2020 påbörjades ett arbete med att utveckla uppdraget som förstelärare och att utveckla systematiken i det systematiska kvalitetsutvecklingsarbetet (SKUtA). I arbetet ingår en utbildningsinsats i SKUtA via högskolan i Dalarna. Rektorer och biträdande rektorer har fått en introduktion i den systematiska metoden som SKUtA bygger på, alla skolledare och förstelärare har också fått en bok om metodiken. Tre handledningsgrupper med ca 20 förstelärare i varje, två i grundskolan och en i gymnasieskolan, har påbörjat utbildningen. Verksamhetscheferna för grund- och gymnasieutbildningen stämmer kontinuerligt av med högskolan i Dalarna. Inom grundskolan har processen kommit igång och rektorerna är mer involverade, bland annat deltar några rektorer i handledningstillfällena med förstelärarna. Den andra omgången har startat och den första avslutas i december. Inom gymnasieskolan har ett omtag gjorts utifrån pandemins påverkan och nya förstelärare hösten 2021. I augusti har Vasaskolan och Borgarskolan samt Polhem, IM och särskolan påbörjat sina handledningsgrupper. Skolledningarna har fått introduktion och deltagit i en gemensam upptakt. Insatsen avslutas i februari 2022 med ett gemensamt uppföljningstillfälle för skolledare och förstelärare.

Utbildningen i SKUtA handlar om att ge ett praktiskt verktyg för det systematiska kvalitetsarbetet som förstelärarna leder. Det utgår från en identifierad målavvikelse, ett utvecklingsområde, i det systematiska kvalitetsarbetet och bygger på ett antal strukturerade faser i utvecklingsarbetet. Arbetet ska vilka på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Fördelen med det strukturerade sättet att arbeta med skolutvecklingsinsatser är bland annat att det:

- initierar och stödjer pedagogiska och organisatoriska utvecklingsprocesser
- utvecklar organisationens förmåga att på olika nivåer i den lokala styrkedjan utveckla verksamhetens processkvalitet genom ett kontinuerligt kvalitetsutvecklingsarbete
- skapar en arena för kollegialt lärande
- tjänar som stöd för att analysera och följa upp utvecklingsinsatser.

Överlämningar och övergångar

En styrgrupp bestående av rektorer och biträdande rektorer från förskolan, grundskolan och gymnasiet har gemensamt utvecklat de rutiner som finns avseende överlämningar och övergångar. Nya rutiner är fastslagna, presenterade för alla skolledare och används från maj 2020. Styrgruppen har identifierat tre nycklar till kvalitativa överlämningar. Att *samverkan* fungerar inom och mellan olika skolformer. Att *dokumentationen* håller en god kvalitet och hanteras professionellt. Att *rutinerna* för överlämningar är tydliga för alla.

Övergångar är en process som sker över en längre tid och omfattar alla elever och därmed har en stor variation. Det är något som involverar alla skolenheter och ett utvecklingsarbete med övergångar gagnar därför målet med kraftigt förbättrade skolresultat i alla skolformer. Skolledarnas ansvar för att rutinerna följs när det gäller avlämnande och mottagande av elever är tydliggjort.

Dokumentation och rutiner för övergångar mellan förskola och grundskola, årskurs 6-7, grundskolan till gymnasiet samt mellan fristående och kommunala skolor är implementerade och fungerar väl. För övergången mellan årskurs 3 - 4 finns dokumentation och rutiner, dessa implementeras under våren. Under våren slutförs också arbetet med övergångar från förskoleklass till årskurs 1, övergångar till och från särskola, samt övergångar mellan kommunala skolor.

En uppföljning av överlämningarna görs under hösten, med särskilt fokus på överlämningarna mellan årskurs 6 och 7, grundskola till gymnasiet samt mellan förskola och grundskola. Det som bland annat kom fram under förra höstens uppföljning var att digitala överlämningar fungerade mycket bra, det ser därför ut att bli normen framöver.

Analys av indikatorerna

Antal inskrivna barn/årsarbetare i förskolan (kommunala verksamheter). Målvärdet uppnås inte, personaltätheten har enligt rapporteringen till SCB sjunkit i förskolan. Troligen är siffran missvisande och i paritet med föregående års värde eller något bättre. Inga signaler om sjunkande personaltäthet har kommit från verksamheten och andelen barn per förskollärare är oförändrad. Frånvaron bland barn och personal kan på grund av covid-19 ha påverkat rapporteringen, kontroll av rapporteringen sker under hösten. Framtida rapportering säkerställs med utvecklade digitala verktyg.

Förskolan utmanar och stimulerar barnens matematiska utveckling. Utfall i årsredovisningen.

Matematiskt tänkande i förskoleklass, andelen elever som antas nå målen i åk 3. Utfall i årsredovisningen.

Taluppfattning åk 1, andel elever som når mellan eller hög nivå. Utfall i årsredovisningen.

Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik. Statistiken för ämnesprovet i matematik visar på en försämring jämfört med läsåret 2018/2019. Inga uppgifter finns från föregående läsår eftersom ämnesproven då inte genomfördes. Andelen elever som uppnått kravnivån i samtliga delprov minskade från 64 till 60 procent. Något resultat på riksnivå finns inte att jämföra med. Målvärdet uppnås inte.

Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik. Ingen skillnad mellan pojkar och flickor. Målvärdet uppnås.






Elever i åk 9 med lägst betyget E i matematik. Pojkarnas resultat något högre 88,2 procent jämfört med flickornas resultat 87,6 procent. Målvärdet uppnås.










Elever i gymnasieskolan med lägst betyget E i matematik 1, kommunala skolor. Preliminärt utfall i delår 2.

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Resultatet ligger på samma nivå som föregående läsår. I år ser vi en scenförändring vilket innebär att andelen pojkar som uppnått godkända betyg ökat kraftigt samtidigt som andelen flickor som uppnått godkända betyg minskat kraftigt. Andelen pojkar som uppnått målen i alla ämnen nu högre än andelen flickor. 71,1 procent för pojkarna jämfört med 68,8 procent för flickorna. Målvärdet uppnås ej.

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram. En mindre förbättring jämfört med föregående läsår. Skillnaden mellan könen har minskat. Skillnaden är enligt den preliminära statistiken mindre än för riket. Målvärdet uppnås nästan.

Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år. Utfall i årsredovisningen.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Antal inskrivna barn/årsarbetare i förskolan (kommunala förskolor)	5,6		5,25		
Förskolan utmanar och stimulerar barnens matematiska utveckling			75 %	Ok	 Uppnås
Matematiskt tänkande i förskoleklass, andel elever som			87 %	Ok	 Uppnås

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår	
antas nå målen i åk 3					
Taluppfattning åk 1, andel elever som når mellan eller hög nivå		—	92 %	Ok	 Uppnås
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor,	60 %		69 %		
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor	86,8 %		85,8 %		
Elever i åk 9 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor	87,9 %		87,5 %		
Genomsnittlig betygspoäng i svenska som andraspråk i åk 9, kommunala skolor	7,8		7,5		
Elever i gymnasieskolan med lägst betyget E i matematik 1, kommunala skolor,	93,1 %		97,3 %		
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor	70 %		72,5 %		
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor	83,7 %		84 %		
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år, kommunala skolor		—	72 %	Ok	 Uppnås

1.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen



Nämndens verksamheter

Pedagogisk omsorg

Frågan om vi tryggt kan lämna vårt barn har föräldrar med barn inom den pedagogiska omsorgen ett mycket högt resultat. Sammanställningen visar ett medelvärde på 9,8 där 10,0 är maximalt resultat.

Förskola

På frågan "*jag upplever att det är tydligt att kränkande behandling inte accepteras på förskolan*" instämmer 84 procent av vårdnadshavarna helt och hållet eller ganska bra. Det är en liten förbättring jämfört med föregående år. Fortfarande uppger 11 procent av vårdnadshavarna att de inte vet. Det är något lägre andel jämfört med föregående år, men det finns fortfarande utrymme för att tydligare informera om förskolans rutiner kring arbetet med att förbygga och utreda kränkande behandling.

Närvaro

Under året med pandemin har frånvaron på förskolan ökat kraftigt och under långa tider varit 30 procent eller mer. På en del förskolor har frånvaron varit upp mot 50 procent. Även under starten av hösten har frånvaron varit hög, men det har främst berott på andra infektioner som förkylningar. Förskolorna har nu, genom närvaroprogrammet Planera förskola, större möjlighet att följa barnens närvaro och sätta in olika åtgärder för att kompensera den undervisning som barnen riskerar förlora. Barnens lärande i förskolan är en viktig förutsättning för lärandet och resultatet i skolan och en hög frånvaro under lång tid riskerar att påverka förutsättningarna negativt.

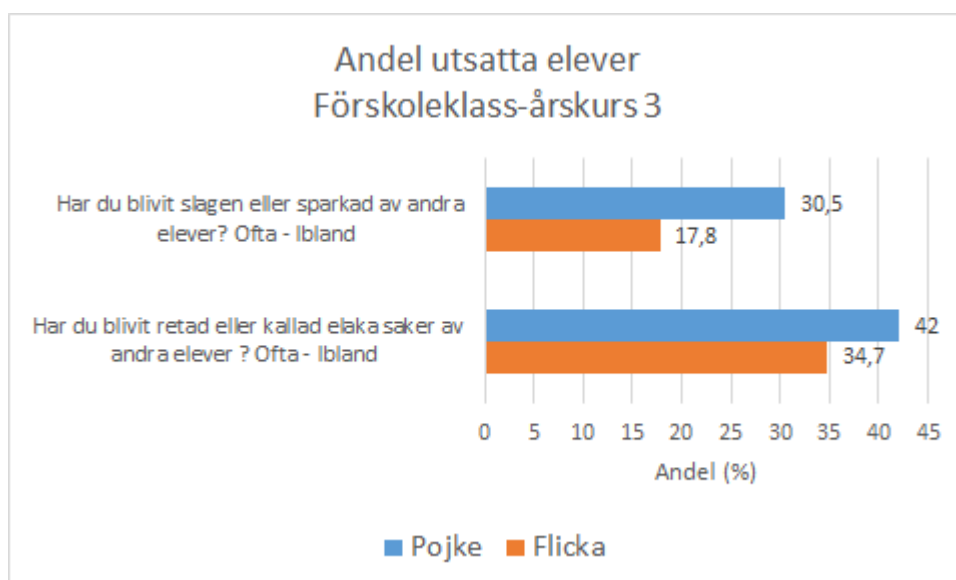
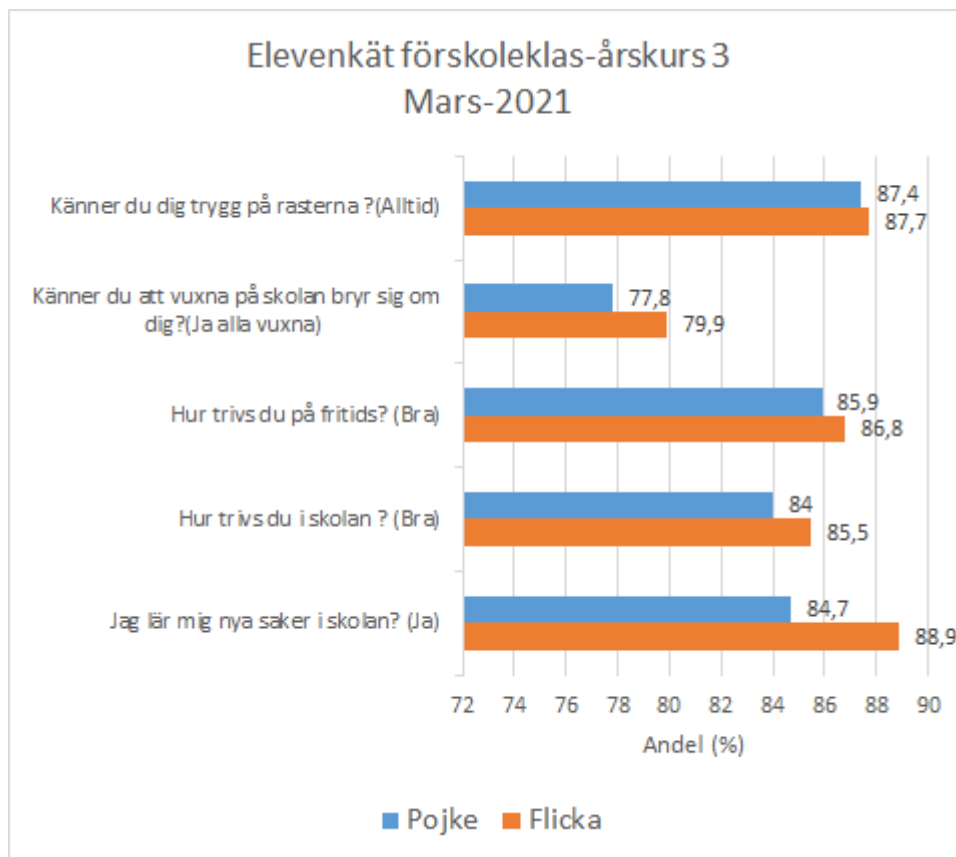
Grundskoleutbildningen

Gävlemodellen

Gävlemodellen används av 33 skolor, varav fem fristående. Flera skolor framhåller arbetet med Gävlemodellen som en framgångsfaktor i arbete med trygghet och mot kränkningar.

För de yngsta eleverna i förskoleklass till årskurs 3 genomförs en förenklad enkät som innehåller 14 frågor. Frågorna kompletteras med bildstöd. Samma enkät används även för elever i grundsärskolan. Svarefrekvensen för åldersgruppen är mycket hög. Den har legat på 90-95 procent under de senaste åren. Det innebär att samtliga klasser (med något undantag) har en egen klassrapport att analysera för att sedan hitta utvecklingsområden.

När årets resultat sammanställs på övergripande nivå visar statistiken att det finns vissa skillnader i resultat mellan könen. I de nedanstående diagrammen finns sammanställningar av ett urval av frågorna från enkäten.

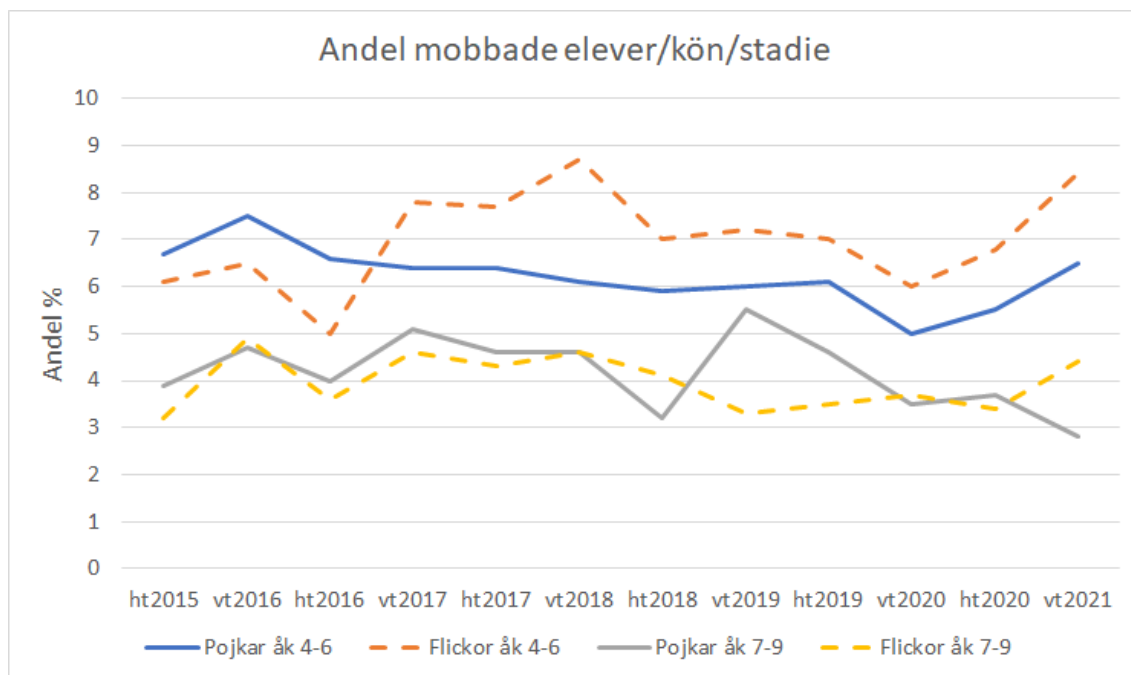


Sammanställningen visar att flickorna upplever trivsel/trygghet i något högre grad än pojkarna. Skillnaden mellan könen är dock inte särskilt stor. När det gäller upplevelsen av utsatthet är skillnaden betydligt större. Pojkar uppger i högre grad att de är utsatta av andra elever på olika sätt. En analys av resultatet med avseende på fysisk utsatthet visar ingen skillnad mellan de fyra åldersgrupperna. När det gäller verbal utsatthet finns en viss skillnad. Utsattheten är lägst i förskoleklass och högst i årskurs 3.

Samtliga skolor och klasser får även sitt resultat redovisat i två indexvärden. Det ena kallas skolklimatindex och det andra index kränkningar. Värdet kan presenteras som ett värde som är max 10 alternativt max 100. På övergripande nivå är resultatet i mars för

skolklimatindex marginellt lägre än för mätningen i höstas (88,9 jmf 89,2). För index kränkningar är resultatet högre (bättre) jämfört med mätningen i höstas (82,2 jmf 81,0).

Skolverkets nationella undersökning visar att 8,1 procent av eleverna på mellan- och högstadiet är mobbade. I Gävle är motsvarande siffra 5,7 procent i mars 2021. Värdet för mobbning är 0,8 procentenheter högre än oktobervärdet. Resultatförsämringen beror på ett tydligt försämrat resultat för eleverna i årskurs 4-6. I den gruppen är försämringen störst för flickor. I den könsuppdelade statistiken för årskurs 4 - 6 ser vi en tydlig trend. Andelen mobbade flickor i årskurs 4 - 6 ligger betydligt högre jämfört med pojkar i samma årskurser.



Ett skolklimatindex beräknas även för skolor med klasser i årskurs 4 till årskurs 9. Indexvärdet baseras på 14 frågor i enkäten. Värdet kan presenteras som ett värde som är max 10 alternativt max 100. En jämförelse av skolklimatindex sammanställt per årskurs (4-9) från höstterminen 2019 (före pandemin) och hur det ser mars 2021 visar följande:

Skolklimatindexet har sjunkit i samtliga årskurser utom för årskurs 9. Försämringen är störst i årskurs 4 och årskurs 5. En något mindre försämring har skett i årskurs 6 och årskurs 8. I årskurs 7 har den minsta försämring skett. Skolklimatindex för grundskolan utgör även en indikator för målområdet trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen.

Kartläggningarna i Gävlemodellen har pågått sedan 2012. Därför finns solida data att följa över tid. Andelen elever som uppger att de är utsatta på nätet har under ett antal år legat på en konstant nivå. Det finns nu tydliga tecken att den negativa aktiviteten på nätet har ökat. Andelen som uppger att de blivit utsatta har ökat i samtliga årskurser utom i årskurs 9. Den största försämringen har skett i årskurs 6 och årskurs 8.

Även andelen elever som fått oönskade sexuella meddelanden/bilder via nätet har ökat. Här finns en tydlig ökning i samtliga årskurser utom för årskurs 4.

Sverige har länge haft en relativt låg förekomst av mobbning jämfört med andra länder, men det finns nu flera rapporter som visar på att mobbningen ökar.

Skolverkets rapport "Attityder till skolan" visar en samstämmighet med den statistik som tagits fram genom Gävlemodellens enkäter. Skolverket sammanfattar läget på följande sätt: De yngre eleverna upplever att de blir utsatta för kränkande behandling oftare än de äldre eleverna. Andelen elever som upplever att de någon gång har utsatts för kränkande behandling har ökat sedan 2015.

Viktiga grundstenar i Gävlemodellen är att arbetet ska utgå från aktuell forskning och den lagstiftning som gäller. Arbetet ska även utgå från en aktuell nulägesanalys. Samarbetet med

Högskolan i Gävle har fördjupats. Styrgruppen för Gävlemodellen har regelbundna träffar med forskare från högskolan. På träffarna tas frågor om verksamhetsutveckling och praktisk forskning upp. Olika ansökningar för att få forskningsanslag har lämnats in. Ett uppslag till frågeställning är att undersöka varför utsattheten bland flickor i årskurs 4-6 har ökat. Förhoppningen är att samarbete mellan Utbildning Gävle och Högskolan i Gävle ska leda till fördjupade kunskaper för att ta fram bättre åtgärder/insatser.

En intressant frågeställning som dykt upp i samband med pandemin är om ett förändrat undervisningssätt har påverkat elevernas måluppfyllelse. Gävlemodellens enkät ger inga direkta svar kring detta, men kan indirekt visa på förändringar i elevernas upplevelse över tid. Det är dock mer troligt att det är elevernas oro för rådande situation i världen samt oro för framtiden som visar sig i svaren.

För att bättre kunna analysera frågeställningen har 4 frågor från skolklimatindex jämförts för kartläggningen i oktober 2019 med vårens resultat (mars-april 2021).

Den könsuppdelad jämförelse av svarsstatistiken på några av frågorna som ingår i skolklimatindex för årskurs 7-9 visar följande:

Andel (%) elever som svarat exakt eller bra på hur väl följande påståenden stämmer:	Flicka	Pojke
Jag kan prata med lärare eller annan personal på skolan och känner att de verkligen förstår mig	66,6	80,2
Jag vet att jag alltid kan få hjälp av lärare och annan skolpersonal om det uppstår problem på skolan	73,8	80,8
Jag brukar kunna lösa de skoluppgifter och läxor jag har	71,5	81,1
Jag tror på att det kommer att gå bra för mig i skolan, även om det ibland känns jobbigt	72,6	82,8

Resultatet från den senaste kartläggningen i Gävlemodellen visar på skillnader mellan flickor och pojkar. Det finns tydliga skillnader mellan könen i hur resultatet på frågorna har utvecklats jämfört med den senaste kartläggningen innan pandemin startade (oktober 2019). För flickorna har resultatet försämrats på samtliga frågor. För pojkarna däremot har resultatet inte påverkats nämnvärt. På två av frågorna är vårens resultat till och med något bättre.

Den könsuppdelad jämförelse av svarsstatistiken på några av frågorna som ingår i skolklimatindex för årskurs 4-6 visar följande:

Andel (%) elever som svarat exakt eller bra på hur väl följande påståenden stämmer:	Flicka	Pojke
Jag kan prata med lärare eller annan personal på skolan och känner att de verkligen förstår mig	72,7	78,7
Jag vet att jag alltid kan få hjälp av lärare och annan skolpersonal om det uppstår problem på skolan	79,4	81,7

Andel (%) elever som svarat exakt eller bra på hur väl följande påståenden stämmer:	Flicka	Pojke
Jag brukar kunna lösa de skoluppgifter och läxor jag har	71,5	81
Jag tror på att det kommer att gå bra för mig i skolan, även om det ibland känns jobbigt	71,9	83,4

Även resultatet för årskurs 4-6 visar att det finns skillnader mellan flickor och pojkar. Pojkarna har genomgående ett bättre resultat på frågorna. Resultatutvecklingen i en jämförelse med oktober 2019 avviker dock från resultatutvecklingen för eleverna i åk 7-9. Resultatet för åk 4-6 har försämrats kraftigt både för flickor och pojkar.

För flickor i årskurs 4-6 är resultat på frågan "*Jag brukar kunna lösa de skoluppgifter och läxor jag har*" den fråga som försämrats mest.

Undervisningen på mellanstadiet (årskurs 4-6) har inte påverkats på samma sätt som för årskurs 7-9 där undervisningen delvis har genomförts som distansundervisning. Att försämringen ändå är större i årskurs 4-6 visar på att andra faktorer till exempel oro inför framtiden kan påverka tilltron till den egna förmågan. Även en periodvis ökad sjukfrånvaro bland personalen kan ha påverkat undervisningen och elevernas studiesituation.

För att elever som blivit utsatta eller sett någon annan bli utsatt, ska bestämma sig för att vända sig till och berätta detta för en vuxen är det viktigt att det finns tillitsfulla relationer som skapas av vuxna. Den senaste kartläggningen visar att könsskillnader i hur eleverna svarat ökat ytterligare. 80 procent av pojkarna på högstadiet instämmer exakt eller ganska bra på påståendet "*Jag kan prata med lärare eller annan skolpersonal på skolan och känner att de verkligen förstår mig*". För flickorna är det 67 procent som svart positivt på frågan.

Gävlemodellen är ingen garanti för att mobbning inte kan förekomma på skolan. Men skolorna har bättre förutsättningar att förebygga, minska samt hantera mobbning som uppstår. Skolorna får även långsiktigt stöd för att upprätthålla och utveckla arbetet. Skolinspektionens granskningar i Gävle visar att det är skolor där det finns ett tydligt ledarskap med ett målinriktat kvalitetsarbete kring frågor om trygghet och studiero som lyckas bäst. Uthållighet och gemensamt förhållningssätt är viktiga framgångsfaktorer i detta arbete.

Närvaro

Frånvaron har även i början av hösten varit hög i grundskolan, till största delen beroende på andra infektioner och att eleverna följer de riktlinjer som gäller. Frånvaron följs upp regelbundet på flera nivåer (elev, klass, årskurs, skolenhet).

Gymnasieutbildningen

Gymnasieskolorna har fortsatt utvecklingen av arbetsformerna med elevhälsan. Arbetet är till viss del en vidareutveckling av arbetet med utvecklings-EHT.

Gymnasieskolorna arbetar redan med ett flertal åtgärder kring elever som på grund av olika anledningar inte klarat distansundervisning på ett tillfredsställande sätt. Gymnasieskolorna arbetar även på samma sätt med elevers mående. Alla åtgärder utgår ifrån eleven och skrivs i elevens åtgärdsprogram. Som exempel på åtgärder kan nämnas;

- Kuratorer erbjuder eleverna besök både på Teams och på skolan. Kuratorerna har också haft ett uppsökande uppdrag, de har ringt elever och om de inte fått tag på dem har de även åkt hem för att prata om hur det går och vad skolan kan göra för eleven.
- Elevcoacher finns på skolan för att jobba enskilt med elever, som av någon anledning, inte riktigt klarar av att studera hemifrån.
- Utifrån examinationer, där skolan sett att elevers kunskap försämrats, har extra resurstid bokats in där elever kan komma till skolan och få extra stöd av lärare.
- Speciallärarna har träffat elever under hela perioden, oftast via Teams men vid behov även på skolan.

- Skolsköterska har, eller tar, kontakt med elever där det finns ett sådant behov.

Tillsammans med det ökade fokuset på individens kunskapsutveckling upplever skolledarna att de har en tydligare bild av eleverna, såväl på individnivå som på gruppnivå, än tidigare.

Gymnasieskolorna har skickat ut olika typer av enkäter till eleverna där eleverna har möjlighet att svara på hur de upplever fjärrstudierna och sin situation i allmänhet. Tillsammans med resultaten ifrån Gävlemodellen ger det skolorna goda förutsättningar att följa elevernas mående.

Gävlemodellen

Samtliga kommunala gymnasieskolor och en fristående har gått in i arbetet med Gävlemodellen. Eleverna har svarat på enkäter under höst- och vårterminen 2020/21. Andelen elever som svarade på enkäten var 58 procent vilket är lägre än för höstens kartläggning. Till viss del har tekniska svårigheter påverkat utfallet. Trots förlängd svarstid har det varit svårt att få upp svarsfrekvensen. Enkäten är översatt till fyra språk förutom svenska. Uppföljningen visade att 5,3 procent av eleverna använt ett annat språk än svenska när de svarat på enkäten. Vårens kartläggning visar att andelen mobbade elever ligger på 1,3 procent vilket är betydligt lägre än för grundskolans årskurs 7-9 (3,5 procent). Resultatet är ännu lägre än mätningen som genomfördes i höstas. Resultatskillnaden mellan de olika gymnasieskolorna är inte så stor. Andelen mobbade elever ligger mellan 0,5 - 2,5 procent. Det finns däremot betydande skillnader i resultat på programnivå. En sådan jämförelse ska dock göras med försiktighet eftersom antalet elever på de olika gymnasieprogrammen varierar kraftigt. Kartläggningen visar även att mobbning bland pojkar är lägre än mobbning bland flickor. För pojkar 0,8 procent jämfört med 1,2 procent för flickor. Andelen elever som inte är utsatta för några negativa handlingar alls har ökat jämfört med höstens kartläggning. Andelen har ökat från 76,8 procent till 81,9 procent. Pojkar har något högre resultat än flickor.

Det omvända förhållandet gällde vid höstens kartläggning då andelen mobbade pojkar var högre. Det finns en överrepresentation av utsatthet för mobbning i gruppen elever som inte identifierar sig som flicka eller pojke. Här ligger värdet för mobbning på 11,9 procent. Kartläggningen visar även att pojkar i större utsträckning än flickor utsätts för fysisk mobbning, medan flickor oftare utsätts för social mobbning, exempelvis social uteslutning.

Det indikatorvärde som används för målområdet är skolklimateindex. Värdet har ökat betydligt jämfört med höstens resultat. Förbättringen beror dels på den förbättring av andelen elever som inte utsätts för några negativa handlingar alls men även på att resultatet på frågan "min skola är bra på att förhindra att elever blir utsatta" har förbättrats. Andelen som svarat ja har ökat från 52,7 procent till 59,6 procent.

En utmaning för gymnasieskolan är att få eleverna att berätta om sin utsatthet för skolans personal. Kartläggningen visar att 22,8 procent av eleverna som blivit utsatta angett att det berättat för skolans personal. Vårens kartläggning visar även att 22 procent av eleverna inte vet eller är osäkra vem de ska prata med på skolan om de själva eller någon annan elev blivit orättvist behandlad av vuxna på skolan.

En ytterligare utmaning är att få eleverna att känna sig delaktiga i framtagandet av skolans ordningsregler. 40 procent av eleverna är osäkra på vem som bestämt dessa regler.

För samtliga tre exempel i stycket ovan har resultatet ändå förbättrats jämfört med höstens resultat.

Närvaro

Frånvaron har i början av hösten varit hög i gymnasieskolan och särskolan, till största delen beroende på andra infektioner och att eleverna följer de riktlinjer som gäller. Frånvaron har följts upp kontinuerligt och systematiskt fler gånger i veckan på olika nivåer. Verksamhetschef har haft avstämningar med rektorerna och rektorerna har i sin tur haft uppföljning i verksamheten i olika forum med elevhälsopersonal, mentorer och elever.

Elevhälsan

Utvecklings-EHT

I och med läsårsstart 2020/2021 påbörjades implementeringen av Utvecklings-EHT

(elevhälsoteam), en sektorövergripande och gemensam modell för ett mer samlat och kvalitativt elevhälsosfrämjande och förebyggande arbete. Syftet med Utvecklings-EHT är att använda elevhälsan och den pedagogiska kompetensen i ett gemensamt systematiskt hälsofrämjande och förebyggande arbete på organisations-, grupp- och individnivå, och utifrån detta också skapa en större likvärdighet i våra verksamheter.

Roller och ansvar, förståelse för begrepp, strategi för delaktighet, utveckling av undervisning och ett mer utvecklat systematiskt kvalitetsarbete med en samlad elevhälsa är delar av det innehåll som genomsyrat såväl Utvecklings-EHT på rektorsområdena, men även läsårets chefsträffar. På chefsträffarna har några av Sveriges främsta experter inom området har bidragit med sin kompetens och inspirerat arbetet med Utvecklings-EHT.

Under mars månad genomfördes en enkät inom varje förskole- och rektorsområde för att följa upp arbetet med modellen och samtidigt säkerställa att en implementering skett. Resultaten visar att 90 procent av förskole- och rektorsområdena anser att Utvecklings-EHT idag används kontinuerligt som en modell för det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet. 70 procent anser att man arbetar med elevhälsosfrämjande och förebyggande frågor i stor eller mycket stor utsträckning på Utvecklings-EHT, övriga anser att dessa frågor är i fokus i viss utsträckning.

För att komma vidare i det elevhälsosfrämjande och förebyggande arbetet efterfrågas ett fortsatt fokus i form av kontinuitet på exempelvis chefsträffar, tydliga mål samt stöd i det systematiska kvalitetsarbetet.

Arbetet med Utvecklings-EHT har generellt lett till en positiv utveckling av enheternas arbete med främjande och förebyggande processer. Flera steg i riktning mot ökad systematik har tagits och förändring i tankesättet kring förebyggande och främjande märks. Fokus under utvecklings-EHT börjar förflyttats så att förebyggande och främjande processer och diskussioner kring dessa väger tyngre än åtgärdande arbete, vilket är avsikten. Det finns dock variationer mellan områden och enheter.

Under höstens första chefsträff deltog samtliga skolledare i en föreläsning av Pia Skott, där ledarperspektivet på främjande och förebyggande elevhälsoarbete var i fokus. Vid nästkommande chefsträff deltar även delar av respektive enhets elevhälsoteam, för att fortsätta arbetet med Utvecklings-EHT.

Under pandemin genomför Skolinspektionen vad de kallar enkla granskningar som i huvudsak syftar till att ge huvudmännen möjlighet att utveckla verksamheten. Under 2021 är fokuset för granskningarna hur fjärr- och distansundervisningen påverkar elevers hälsa. Polhemsskolan och Nynässkolan är utvalda att omfattas av granskningen. Den nationella rapporten kom i september och visar generellt att få av skolorna har bedrivit ett brett och systematiskt arbete för att kartlägga elevernas hälsosituation under distans/fjärrundervisningen och att elevhälsans kompetenser sällan används på skolorna i ett förebyggande och hälsofrämjande arbete för att motverka vanliga reaktioner på undervisning på distans, som exempelvis motivationsförlust, stillasittande och stress.

Centrala elevhälsan

De professioner som arbetar med elevhälsoarbete kan vara anställda både av den centralt organiserade elevhälsan och vid de enskilda skolenheterna. Den centrala elevhälsan har en organisation med medarbetare som arbetar både centralt och vid enskilda skolenheter. Centrala elevhälsan har en nära samverkan med det lokala elevhälsoarbetet som sker på de enskilda skolenheterna.

Ett av centrala elevhälsans utvecklingsarbeten som särskilt bör lyftas fram är den vidareutbildning inom CAS (cognitiv assesment system) för psykologer och specialpedagoger som nyligen påbörjats. CAS är ett kartlägnings- och utredningsverktyg som syftar till att kartlägga barn och ungdomars neurokognitiva processer, strategier och utvecklingsområden. Det är framför allt för elever som inte diagnostiseras med en intellektuell funktionsnedsättning, men har omfattande behov av hjälp och stöd där CAS kan vara ett sätt att öka kvaliteten på elevhälsans arbete.

Ett annat av centrala elevhälsans utvecklingsarbeten är arbetet med ett uppdaterat informationsmaterial till de externa aktörer som man sällan samverkar med. En ökad

förförståelse för vad elevhälsoarbete innebär underlättar i den samverkan.

Inom den centrala elevhälsan har en arbetsgrupp med medlemmar från de olika professionerna börjat ta fram ett gemensamt underlag kring hur vi frågar om våld i våra kontakter med elever. Att ställa frågor om våld är komplicerat eftersom det kräver både insikt i hur frågan ska ställas och vad som ska göras vid svar. Att skapa trygghet och tillförlitlighet i en situation där frågan ställs och ett svar tas om hand kräver just ett gemensamt och genomtänkt arbetssätt.

Medicinsk insats

Utbildning Gävle är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan av dess medicinska insatser. Enheten medicinsk insats skiljer sig från den övriga centrala elevhälsan genom att den är en verksamhet som arbetar utifrån en annan lagstiftning och har Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som bedriver tillsyn av verksamheten. Vården som bedrivs är frivillig och samtycke från elev och vårdnadshavare är en förutsättning för insatser.

Skolsköterskorna deltar regelbundet på elevhälsoteam, på grundskolan i trygghetsteamet och på gymnasiet i arbetet med Gävlemodellen. Arbetsmaterial kring livsstilsvanor är upprättat och används i undervisning både på individ- och gruppnivå. Skolsköterskorna och skolläkarna arbetar aktivt för att främja psykisk och fysisk hälsa genom hälsosamtal, gruppundervisning kring livsstilsfrågor och genom att delta på elevhälsomöten och möten med vårdnadshavare och elever.

Samverkan med externa aktörer

Utbildning Gävle samverkar med verksamheter inom Region Gävleborg och inom Socialnämndens ansvarsområde. Samverkan sker löpande på chefsnivå och medarbetarnivå både på strategisk nivå och kring enskilda elever. Ett gemensamt dokument avseende arbets- och ansvarsfördelning för barn och ungdomars psykiska hälsa inom/mellan kommuner och Region Gävleborg är centralt för samverkan.

Länsledning är en strategisk samverkansledning avseende socialtjänst, omsorg/omvårdnad, utbildning för kommunerna och Region Gävleborg. Denna samverkansledning har på en övergripande nivå ansvar för att identifiera, initiera, leda och utvärdera samt utveckla gemensamma samverkansfrågor i Gävleborgs län.

Verksamheten Bryggan regleras av ett samverkansavtal mellan Region Gävleborg och Gävle kommun och syftar till att samordna resurserna och öka kunskapen om utvecklingsneurologiska svårigheter i förskoleålder samt ge barn med dessa svårigheter en god skolstart. Inför en förestående omförhandlingen av samverkansavtalet har en utredare i uppdrag att beskriva hur syftet med verksamheten uppnås och eventuella positiva och negativa konsekvenser vid en uppsägning av samverkansavtalet.

Utbildning Gävle har en omfattande samverkan och är drivande i det brottsförebyggande arbetet inom BIG (Brottsförebyggarna i Gävle). I ett antal samverkansforum inom Gävle kommun såsom våldspreventivt arbete, förebyggande av våld i nära relationer och tryggare Gävle är Utbildning Gävle och elevhälsan delaktig.

rutiner processer kring skyddade elever, samverkan med socialnämnden. Även när det gäller placerade elever.

Analys av indikatorerna

Trygghetsindex föräldrar förskola: Indexvärdet ligger marginellt högre jämfört med föregående år. Avrundat till en decimal blir dock årets värde detsamma som förra året. Den fråga i index med sämst resultat lyder "*Jag upplever att mitt barns känslomässiga behov (som t.ex. behov av tröst, närhet och bekräftelse) tillgodoses på förskolan*". Resultatet har ändå förbättrats något jämfört med förra årets enkät. Vårdnadshavare till flickor är mer positiva i sina svar än vårdnadshavare till pojkar.

Trygghetsindex förskoleklass: Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Skolklimatindex grundskola: Indexvärdet är något högre för elever i åk 4-6 jämfört med

elever i åk 7-9. Skillnaden mellan stadierna har minskat jämfört med tidigare mätningar. Resultatet är lägre än höstterminen 2020 samtidigt som målvärdet har höjts. Målvärdet uppnås ej.

Skolklimatindex grundsärskola: Andelen svarande är betydligt högre än vid höstens mätning. Vårens resultat är bättre och målvärdet uppnås.

Skolklimatindex för gymnasieskola: Betydligt högre resultat än vid kartläggningen som genomfördes hösten 2020. Utfallet kan ha påverkats av en lägre svarsfrekvensen för höstterminens enkät. Målvärdet uppnås.

Skolklimatindex för gymnasiesärskola: Målvärdet uppnås ej. Resultatet behöver dock tolkas med försiktighet eftersom svarsfrekvensen är mycket låg, 20 procent.

Närvaro Grundskolan: Utfall i årsredovisningen.

Närvaro Grundsärskolan: Utfall i årsredovisningen.

Närvaro Gymnasieskola: Utfall i årsredovisningen.

Närvaro Gymnasiesärskolan: Utfall i årsredovisningen.

Elevhälsa (index) årskurs 9: Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Elevhälsa (index) årskurs 2 gymnasieskola: Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Trygghetsindex föräldrar förskola	8,5	■	8,7		
Trygghetsindex föräldrar förskoleklass		—	8	Ok	● Uppnås
Skolklimatindex grundskola	72,2	■	73,5		
Skolklimatindex grundsärskola	87	●	86		
Skolklimatindex gymnasieskola	70,8	●	66		
Skolklimatindex gymnasiesärskola	52	■	61		
Närvaro grundskolan		—	92 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Närvaro grundsärskolan		—		Större avvikelse	■ Uppnås ej
Närvaro gymnasieskola		—	89,5 %	Ok	● Uppnås
Närvaro gymnasiesärskola		—		Större avvikelse	■ Uppnås ej
Elevhälsa (index) årskurs 9		—	7,1	Ok	● Uppnås
Elevhälsa (index) årskurs 2 gymnasieskolan		—	7,5	Ok	● Uppnås

1.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle



Nämndens verksamheter

Studie- och yrkesvägledning ska ses som en integreras i undervisningen och hela skolans ansvar. Arbetet fortgår utifrån den huvudmannaplan som utbildningsnämnden beslutat om. Ett konkret exempel på den utveckling som sker inom Utbildning Gävle är att Bergby Centralskola under SKR:s Skoloriksdag fick möjlighet att presentera sitt arbete med Framtidsval. Bergby har använt tid från elevens val för att införa lektioner i Framtidsval i årskurs 7-9. En studie- och yrkesvägledare och en förstelärare genomför lektionerna, som är uppdelade i tre områden; Utsikt - utbildning, arbetsmarknad, prao och samarbete med arbetslivet; Insikt - självledarskap, normer, värdering och medvetna val; Verktyg - studieteknik, inlärningsstrategier, handlingsplaner i livet och hur man gör när man stöter på hinder. Syftet är att öka elevernas motivation och stärka valkompetensen, responsen från eleverna har varit positiv och effekter märks på elevernas motivation.

Under mars månad inleddes en sektorövergripande aktivitet, med fokus på att skapa ett större helhetsperspektiv gällande några av de stora processer som idag riskerar att hamna i separata stuprör och utan direkt sammanhang i verksamheterna. Lärande för hållbar utveckling (LHU), är en av dessa processer som tillsammans med bland annat elevhälsoarbete, trygghetsarbete och studie- och yrkesvägledning ska kopplas ihop till en tydligare helhet. Ambitionen framåt är att denna helhetssyn ska stötta respektive verksamhet i sitt arbete med några av de stora processerna som verksamheterna ständigt arbetar med. Ett tydligare sammanhang för såväl skolledare och medarbetare som för barn och elever, vilket i slutändan ska bidra till kraftigt förbättrade resultat. I slutet av vårterminen träffades en centralt sammansatt grupp bestående av olika professioner ifrån samtliga verksamheter för att påbörja arbetet med att först och främst skapa en gemensam bild av vad ett helhetsperspektiv utifrån ovan nämnda processer kan innebära och samtala om vad som faktiskt redan sker idag. Höstterminen inleddes med en träff i samma grupp där det beslutades om en insamling av goda exempel ifrån verksamheterna, vilken under hösten ska ligga till grund för en gemensam nulägesanalys som utgångspunkt för fortsatt arbete.

Praoverksamheten har delar av vårterminen fått ställas in på grund av covid-19 och kommer för år 8 att i stället genomföras under hösten. Skolorna har i stället för prao anordnat arbetslivsorienterande aktiviteter. I arbetslivsorienterande aktiviteter ingår bland annat att elevernas ska få goda kunskaper i vilka yrken som finns och vad som krävs för dessa; att eleverna ska få möjlighet att bli medvetna om sina egna intressen, drömmar och förmågor samt relatera dessa till ett framtida yrkesliv; visa på sambandet mellan skolans ämnen och arbetslivet för att skapa meningsfullhet och motivation. Studie- och yrkesvägledarna har planerat aktiviteterna tillsammans med skolledare och lärare.

Den centrala anskaffningen av praoplatser pågår och i dagsläget saknas fortfarande en del platser, framförallt utifrån rådande omständigheter i och med pandemin, då flera företag uppger att de inte kan ta emot praoelever. De senaste åren har dock ca 50-70 procent av eleverna ordnat egna praoplatser tillsammans med de centralt anskaffade praoplatserna räcker platserna till.

Verksamheten Trossen, en samverkan mellan Gävle kommun, Svenskt Näringsliv och Företagarna Gävle/Gävleborg - där ett företag och en klass kopplas ihop i årskurs 7 och följs åt till årskurs 9. Under våren har utbytet mellan klass och Trossenarbetsplats genomförts digitalt och inte fysiskt. Ett digitalt Trossenmöte har genomförts för alla skolor och arbetsplatser och arbetet för att anskaffa nya arbetsplatser pågår. I anslutning till läsårsstart träffades styrgruppen för Trossen med förhoppning att involverade parter, skola och företag, åter ska kunna besöka varandra fysiskt för givande utbytet. Ett möte med grundskolans rektorer för att säkerställa att samverkan fortskrider beslutades.

Elever som deltagit i arbetsplatsförlagt lärande (apl) följer de beslut som fattas på respektive arbetsplats. I några fall har arbetsgivaren skickat tillbaka eleverna till skolan under rådande omständigheter och rektor har fått ansvaret att ordna andra arbetsuppgifter. Särskilt utsatt har

det varit på exempelvis vård- och omsorgsprogrammet där elever inte kunnat tas emot på vissa arbetsplatser, eller på restaurang- och livsmedelsprogrammet där företag har drabbats av permitteringar. Skolan har god kommunikation med handledare på arbetsplatser om hur undervisningstiden fullgörs. Lärare och arbetsplatser samverkar på ett bra sätt och genom stor uppfinningsrikedom har olika lösningar tagits fram för att tillgodose arbetsplatsförlagt lärande för eleverna.

Utbildning Gävle ser klara fördelar med en mer övergripande samordning kring företagskontakter inom Gävle kommun och menar att Näringslivsenheten kan fungera som ett stöd för kommunens sektorer och näringslivet genom mer övergripande samordning.

Analys av indikatorerna

Tillit till elevens förmåga, grundskola. Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Tillit till elevens förmåga, gymnasieskola. Inget utfall 2021, ny enkät genomförs av Skolinspektionen 2022. Bedömningen är gjord utifrån andra uppföljningar.

Byte föregående år från IM till nationellt program, andel av nybörjare i huvudmannens skolor. Utfall i årsredovisningen.

Andelen elever som slutfört med examen inom 5 år IM, kommunala skolor. Utfall i årsredovisningen.

Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter fullföljd gymnasieutbildning. Utfall i årsredovisningen.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Tillit till elevens förmåga, grundskola	—	7,8	Ok	● Uppnås
Tillit till elevens förmåga, gymnasieskola	—	7,7	Ok	● Uppnås
Byte föregående år från IM till nationellt program, andel av nybörjare i huvudmannens skolor	—	20 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Andelen elever på IM som slutfört med examen inom 5 år IM, kommunala skolor	—	17,7 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, kommunala skolor, andel (%)	—	80,5 %	Ok	● Uppnås

1.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov



Nämndens verksamheter

Utveckling systematiskt kvalitetsarbete

Under inledningen av höstterminen har några rektorsområden samt delar av centrala elevhälsan, i ett samarbete med verksamhetsstödet, intensifierat sitt systematiska kvalitetsarbete genom en mer övergripande omstart i Stratsys. Arbetet har bestått av bland annat genomförande av nulägesanalyser, diskussioner kring mål och aktiviteter samt förändringar i lokala årshjul. Ett av målen med denna omstart är att få till en större kontinuitet i användandet av Stratsys och samtidigt bredda användningsområdena, som till exempel i kommunikation med medarbetare.

Resultatanalys

Utbildning Gävle använder Power BI för att visualisera och analysera betygs- och provresultat, resultaten från Gävlemodellens enkätundersökningar, elevernas närvaro samt skolornas olika förutsättningar. Det gäller såväl grundskola som gymnasium. Ett arbete har påbörjats i syfte att möjliggöra mer omfattande uppföljning av elevernas progression, det vill säga resultatutveckling över tid och för att i ett tidigt skede kunna uppfatta och åtgärda behov hos enskilda elever samt på grupp/klassnivå. För att kunna åstadkomma detta krävs att bedömningar och resultatprognoser för de årskurser där inga betyg ges, förskoleklass till årskurs 5, kan registreras i verksamhetssystemet för att sedan exporteras till Power BI. Det finns nu möjligheter att göra detta. Likaså måste bedömningar och prognoser mellan betygstillfällena för alla årskurser, kunna registreras och sammanställas för analys. Denna möjlighet att registrera är nu implementerad i verksamhetssystemet och arbetet med att konstruera rapporter för analys i Power BI pågår. Detta skall vara klart till höstens inrapportering. Samtidigt utvecklas olika rapporter och underlag för sammanställning och analys i samband med betygsättning. Dessa kommer att användas vid vårterminens resultatuppföljning. Syftet är att ge skolledare och verksamhetschefer förbättrade digitala underlag för att följa och analysera resultat för att kunna sätta in adekvata åtgärder för att kraftigt förbättra resultaten.

Utbildning Gävle, Livsmiljö Gävle samt vuxenutbildningen använder sedan tidigare elevregistersystemet för registrering och uppföljning. I syfte att utveckla och utöka möjligheterna till kvalificerad analys av verksamheterna har sektorerna tillsammans dels anskaffat ett antal API (applikationsprogrammeringsgränssnitt) för integration av data till Power BI, dels slutfört installation av Tieto Analytics (TA), som är en integrerad analysmodul. Gävle kommun är piloter i det senare fallet och under året kommer nya rapportdelar anpassade för de olika skolformerna att utvärderas och tas i bruk vartefter de blir färdiga. Så långt finns analysdelar/rapporter för Gymnasieskola, Grundskola och Förskola. Den senare medger kontroll över och möjlighet att följa upp och analysera förskoleenheternas beläggning/utnyttjandegrad totalt och vid olika perioder under dygnet eller året, ett arbete som tidigare varit tidsödande och krävt att många behövt involveras. Power BI-rapporter och TA-rapporter utgör komplement till varandra och kan visualisera olika data till olika användare och nivåer i styrkedjan.

Digitalisering

Digital utveckling sker bland annat genom införandet av lärplattformar för skolformerna. Inom gymnasieskolan används Canvas. För förskola, grundskola och särskola pågår en upphandling av lärplattform.

Under hösten 2020 fick förskolorna ett närvaro-/frånvarosystem "Planera förskola". I "Planera förskola" får personalen en överblick över barnens schema. Man kan också se barnets planerade tid och faktiska närvaro samt vem som är planerad att hämta och lämna barnet. Systemet underlättar även vårdnadshavarnas kommunikation med förskolorna. Det innebär också möjligheter till en bättre övergripande planering och resursfördelning på förskolorna. Under

pandemin har frånvaron på förskolan ökat kraftigt och under långa tider varit 30 procent eller mer. Förskolorna har nu större möjlighet att följa barnens närvaro och sätta in olika åtgärder för att kompensera den undervisning som barnen riskerar förlora.

Processledning

Under våren 2021 har två processledare anställts för att stödja verksamheterna i att utveckla processer och överföra goda exempel mellan verksamheterna. På grund av att pandemin inte tillåtit insatser på förskolor och skolor, handlade våren och början av hösten om att göra nulägesbeskrivningar och samla underlag för de uppdrag som givits.

Uppföljning av konsekvenserna och lärdomar av covid-19 (frånvaro, fjärr-/distansundervisning, måluppfyllelse, mm). I uppdraget ingår även att belysa och utveckla arbetet med att främja närvaro.

En nulägesanalys har gjorts gällande covid-19 och dess påverkan på skolorna. Omvärldsspaning har bedrivits och en genomgång har gjorts av forskning och material som finns på nationell nivå. Enkäter till elever på högstadiet och gymnasiet genomfördes under våren. Det är främst eleverna på gymnasiet som berörts av fjärrundervisning/distansundervisning samt delvis eleverna på högstadiet. Enkäter/intervjuer av lärare och skolledare gjordes under juni månad. Svarefrekvensen var tyvärr låg, men svaren visar en samstämmighet med resultaten på nationell nivå. Resultatet är presenterat för ledningsgruppen och beskrivs kortfattat under målet Kraftigt förbättrade resultat.

Stöd och utveckling i arbetet med *utvecklings-EHT* samt med *särskilt stöd och åtgärdsprogram*

Utgångspunkt i tidigare arbetet som gjorts för att skapa likvärdighet och systematik. Samarbeta med styrgruppen för elevhälsa. Analys av enkätresultat om utvecklings-EHT samt intervjuer av skolledare och representanter för elevhälsan. Deltagit i utbildningstillfälle på högskolan kopplat till undervisning, särskilt stöd, anpassningar och undervisningsdesign.

Utveckla lärmiljöer inom- och utomhus i framför allt förskola och särskola (även övriga skolformer)

Utgångspunkt i forskning som bedrivs på högskolan i Gävle både gällande nybyggnation, fysisk och psykosocial miljö. Delaktiga i projektet Hemlingborg samt projekt estetiska lärprocesser inom Sörby rektorsområde. I det sistnämnda projektet har stöd lämnats vid kompetensutveckling, projektplanering och enkätutformning. Uppföljning i projektet görs i slutet av november.

Inom särskolan ska lärandeprocessen utvecklas, en nulägesanalys utifrån fokusgrupper ska genomföras under hösten.

Biträdande rektor med ansvar för både förskola och grundskola

Hedesunda och Ytterharnäs har biträdande rektorer som ska ansvara för såväl förskolas som grundskolans verksamhet. Detta är en lösning som prövas för förskolor och skolor i ytterområdena och försöket ska följas upp.

Effekthemtagning och resursnytta

Deltagande i en kommungemensam grupp som arbetar med effekthemtagning och nyttorealiserings. En modell ska arbetas fram för att kunna nyttjas i Gävle kommun, planen är att modellen ska kunna användas från 2022.

Nya kursplaner i grundskolan

Från läsåret 2022/2023 införs nya kursplaner i grundskolan. En kartläggning av nuläget kring implementeringen görs under september och utifrån denna formuleras stöd för fortsatt implementering inför nästa läsår.

Naturvetenskap och teknik

Ett större projekt inom naturvetenskap och teknik (NT) pågår sedan några år i samarbete med Ljungbergsfonden "*För ökad kvalitet i naturvetenskaps- och teknikundervisningen*". Projektet innefattar både förskola och grundskola och har som målsättning att öka intresset för

naturvetenskap och teknik, kompetensutveckla pedagoger och kraftigt förbättra resultaten för eleverna. En ny ansökan är beviljad av Ljungbergsfonden för att utveckla undervisningen i förskolan i ett ämnesövergripande perspektiv samt utifrån en förstudie som gjordes i Gävle 2020. Projektet syftar till att få kontinuitet och progression inom ämnesområdet från förskolan, förskoleklass till årskurs 1-3. För att förankra projektet är ett flertal workshops genomförda med rektorer och ledningsteam inom förskolan. NTA är ett skolutvecklingsprogram inom naturvetenskap, teknik och matematik med undervisningsmaterial, lärarhandledning och kompetensutveckling. Under pandemin har utbildningarna blivit digitala, vilket ökat flexibiliteten för verksamheterna. Under våren och början på höstterminen har både introduktionsutbildningar och regelbundna utbildningsdagar genomförts i förskola och grundskola. En särskild satsning har också gjorts för grundsärskolan, där personal från Ulvsätters och Tallbo särskolor har haft utbildning inom temat Teknik och hållbar utveckling.

Gävle deltar också i Teknikerjakten i samarbete med högskolan i Gävle, Älvkarleby kommun och Ljungbergsfonden. Flera förskolor och skolor har beviljats medel för utveckling av NT-undervisningen. Arbete sker med att utveckla programmering inom förskola och skola, Norrsundets förskola blir pilot och testar ny programmering genom robotar som kan köras utomhus samt material som kombinerar lek och kodning. Samverkan sker också med Kodcentrum som erbjuder programmeringsaktiviteter för fritidshem och fritidsklubbar i samarbete med Gävle och Sandvikens kommuner.

Likvärdiga förutsättningar samt lokalplanering

Utbildningsnämndens uppdrag är att alla barn och elever ska utmanas och klara sin utbildning. I syfte att förbättra förutsättningarna för integration, motverka segregation och åstadkomma ökad likvärdighet, samarbetar Utbildning Gävle och Gavlefastigheter (GFAB) kring framtagandet av nya verktyg för att bättre fånga elevströmmar över tid, inom och mellan upptagningsområden och skolenheter. Arbetet omfattar såväl förskolan som grundskolan och gymnasieskolan och då både kommunala och fristående verksamheter. Fokus är främst på grundskolan där det finns fastställda placeringsområden samtidigt som rörligheten hos eleverna likväl är stor i delar av kommunen. Verktuget skall användas för beräkning, visualisering och prognoser utifrån elevers val i förhållande till skolenheternas kapacitet och kommer även ge möjlighet att väga in skolornas historiska resultat och andra kvalitativa förutsättningar för dessa val. Utvecklingen sker i Microsoft Power BI, Gävle kommuns analysverktyg som även kan hantera geografiska data.

Det arbete som redan påbörjats är nu integrerat i det kommunövergripande "Projekt för Fastighetsstrategin" som startade i början av maj. Utbildning Gävle deltar som en av beställarna samt i styr- och projektgrupp, där framförallt GFAB och Gavlegårdarna deltar i egenskap av utförare. En stor vinst och effekt är ökad transparens och tillgänglighet till data som är gemensam och som ligger till grund för analys, planering och utredning hos flera intressenter. Bland annat skall uppgifter om befolkning, antal i angivna åldrar eller åldersintervall tillgängliggöras. Arbetet i detta delprojekt sker parallellt med framtagande av ett kompletterande områdes-/summeringsregister till befintliga planeringsområden.

Vägledande principer för lokalresursplanering är att organisation och lokaler skall ge förutsättningar för en likvärdig undervisning med hög kvalitet, samt en effektiv användning av tilldelade resurser. Det finns ett strategiskt arbete som säkerställer lokalresurser, som är till största möjliga nytta för verksamheten, till lägsta möjliga kostnad över tid. Det strategiska arbetet grundar sig i lokalutredningar för olika stadsdelar/områden, samt en utredning för gymnasiet och en för särskolan. Dessa lokalutredningar innehåller fakta, analyser och i vissa fall alternativa lösningar om en lösning är förordad. Lokalresursplanen sammanfattar åtgärdsplanerna från de olika lokalutredningarna och beslutas av utbildningsnämnden årligen. Integration/segregation skall beaktas och genom aktiv lokalplanering och justering av upptagningsområden ska arbetet stödja en bättre integration. Pågående eller nyligen avslutade projekt är bland annat nybyggnation av Almgårdens förskola, ombyggnation av Klintbergsgården, om- och utbyggnad av Nynässkolan samt Strömsbro skola. Projektet Hemlingborg med förskola och grundskola pågår, med planerad start för förskolan i januari 2023 och grundskolan höstterminen 2023. På grund av vattenskador och upptäckt av PCB har tre förskolor fått utrymmas i början på hösten. Ersättningslokaler har hanterats i samarbete

med GFAB. Även Fridhemsskolan drabbades av skyfallet i augusti, verksamheten kan dock bedrivas men mindre förändringar av lokalnyttjandet.

Den nya befolkningsprognosen som har tagits fram under våren visar på ganska stora förändringar för Utbildning Gävles verksamheter, framför allt förskolan. Ökningen av antal elever blir inte lika kraftig som enligt tidigare prognoser. I förskolan ser vi en liten minskning under några år, därefter en långsammare ökning. Vi har också sett en minskad efterfrågan på förskola och fritidshem, det kan delvis vara effekter av pandemin, som vi inte vet om de består. Gavlefastigheter arbetar nu med prognoserna och kommer att lämna förslag på förändringar av den kort- och långsiktiga lokalförsörjningen. Till höstterminen 2021 utökar fristående Kunskapsskolan med årskurserna 4 och 5. En ny fristående skola för förskoleklass till årskurs 9 har fått tillstånd att starta hösten 2022. Detta påverkar planeringen av lokaler för grundskolan. Vasaskolans ombyggnation har överklagats med förseningar av projektet som följd. Den tänkta utvecklingen av Polhemsskolan med högstadium, inriktas därför till en början på utökning av gymnasieplatser. Arbetet med befolkningsprognoser behöver fortsätta utvecklas, det kan behövas olika typer av prognoser, min-, medel- och maxscenarier, mer riktade prognoser. Det finns en risk att pendeln i prognostänkandet slår för hårt och för snabbt utifrån stora förändringar i omvärlden, exempelvis flyktingströmmar och pandemier.

Analys av indikatorerna

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde. Utfall i årsredovisningen.

Gymnasieelever med examen inom 3 år, avvikelser från modellberäknat värde. Utfall i årsredovisningen.

Lika, IT-tempen. Indikatorn har inte specificerats eftersom antalet ingående indikatorer är mycket stort och det är svårt att välja ett representativt index. Indikatorn kommer att bytas ut under 2021.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor	—	0 %	Större avvikelse	■ Uppnås ej
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, avvikelse från modellberäknat värde	—	4 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Lika, IT-tempen	—			

1.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun



Nämndens verksamheter

Under mars månad inleddes en sektorövergripande aktivitet, med fokus på att skapa ett större helhetsperspektiv gällande några av de stora processer som idag riskerar att hamna i separata stuprör och utan direkt sammanhang i verksamheterna. Lärande för hållbar utveckling (LHU), är en av dessa processer som tillsammans med bland annat elevhälsoarbete, trygghetsarbete och

studie- och yrkesvägledning ska kopplas ihop till en tydligare helhet, ett bredare främjande och förebyggande arbete. LHU i sig innefattar en bredd som fungerar som ett slags paraply och genom syr många av de övriga processerna med fokus på bland annat social hållbarhet.

För att få till helheten har en central arbetsgrupp bildats med miljöstrateg, skolledare, studie- och yrkesvägledare, hållbarhetsombud, förstelärare, kurator samt pedagog med fokus på trygghetsfrågor. Deltagarna representerar alla Utbildning Gävles verksamheter. Gruppen ska verka för en gemensam helhetssyn byggd på olika professioners kunskap och erfarenhet, där parallella processer på sektornivå kopplas samman utifrån gemensamma beröringspunkter. Tanken är att föra samman de olika processerna i en digital "LHU-sol", med inspiration från Skolverket.

Ambitionen framåt är att denna helhetssyn ska stötta verksamheterna i sitt arbete med några av de stora processerna som verksamheterna ständigt arbetar med. Ett tydligare sammanhang för såväl skolledare och medarbetare som för barn och elever, vilket i slutändan ska bidra till kraftigt förbättrade resultat.

I slutet av vårterminen träffades den centralt sammansatta gruppen bestående av deltagare ifrån samtliga verksamheter för att påbörja arbetet genom att först och främst skapa en gemensam bild av vad ett helhetsperspektiv utifrån ovan nämnda processer kan innebära och samtala om vad som faktiskt redan sker idag.

Höstterminen inleddes med en träff i samma grupp där det beslutades om en insamling av goda exempel ifrån verksamheterna, vilken under hösten ska ligga till grund för en gemensam nulägesanalys som utgångspunkt för fortsatt arbete.

Utbildning, stöd och processledning till verksamheterna

- Stöd i arbetet med LHU (lärande för hållbar utveckling) för fortsatt utveckling och löpande stöd i olika frågor till alla delar av våra verksamheter, introduktion till LHU för nya skolledare. Digitala träffar med hållbarhetsombuden på gymnasieskolan och fortsatt utveckling av gymnasieskolornas LHU-arbete, inklusive pilotprojekt kring Grön Flagg.
- Arbetat fram och skickat ut ett nytt piloterbjudande, där tre grundskolor och förskolor kommer att få fleråriga ätbara växter planterade på sina förskole- och skolgårdar, samarbete med Färnebo folkhögskola och med finansiering från Change-X. Samarbetet kommer förhoppningsvis att fortsätta under 2022.
- Medel har beviljats från MSP 2.0 för genomförande av utvecklingsarbete av LHU (se ovan), utveckling av skolträdgårdar, utbyte av riskprodukter med avseende på farliga kemikalier inom förskolan samt utbildning av våra egna kokkar i förskolan.

Samverkan

- Färdigställt och lanserat Hållbarhetsspåret med syfte att samla olika aktiviteter som verksamheter inom Gävle kommunkoncern erbjuder barn och elever.
- Planering för kommungemensam matsvinsvecka med inspirationsträffar för kokkar och måltidspersonal samt informationsmöten för skolledare och chefer.
- Fortsatt medverkan i EU-projektet School Chance, för hållbara elevresor till och från skolan. Samarbete inom projektet med Håll Sverige rent, som är i slutfasen med ett pedagogiskt material kring trafik, finansiering sker via projektet.
- I samarbete med Region Gävleborg (där RucX är sammankallande) deltar Utbildning Gävle i en regional LHU-kompetensutvecklingsinsats för skolledare i grund- och gymnasieskolan. Första tillfället genomfördes i februari, två processtödstillfällen har genomförts och ytterligare tre är inplanerade under året. En regional inspirationsdag har genomförts i april, planering för hösten pågår. Utbildning Gävle delar i en förstudie för en ambulerande naturskola i Gävleborg, redovisas i en rapport och digital presentation i oktober 2021.
- Deltar i EU-projektet GG4C - Global Goals for Cities, tillsammans med Gävle kommuns Agenda 2030-arbetsgrupp. Arbetet kommer att resultera i en handlingsplan för ett effektivt sätt att arbeta mot Agenda 2030.

Grön Flagg/Skola för hållbar utveckling

- Under perioden har ytterligare fyra grundskolor och gymnasieskolan hissats Grön Flagg. Stigslunds rektorsområde är det första som hissats flaggan för alla sina skolor. Alla grundsärskolor har påbörjat ett arbete med Grön Flagg.






Analys av indikatorerna

Indikatorernas målvärden utgår från och har en progression mot målen i det miljöstrategiska programmet.

Andelen verksamheter som hissats Grön Flagg eller fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling. Andelen fortsätter öka och är nu 76 procent. Ytterligare 15 verksamheter har startat processen. Målvärdet för året beräknas uppnås.

Indikatorerna elever med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling inom grundskola och gymnasieskola mäts genom en enkätundersökning till eleverna.

Undersökningen i grundskolan genomfördes för första gången under våren 2020, resultatet är en sammanvägning av årskurs 5 och 9 och når inte målvärdet. Resultatet bör dock tolkas med en viss försiktighet eftersom svarsfrekvensen var låg. Gymnasieskolans mätning genomfördes 2019. Nästa mätning för både grund- och gymnasieskola sker under hösten 2021.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Andel verksamheter som hissats Grön Flagg eller fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling	76 %	 80 %		
Andel elever i grundskolan med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling		69 %	Mindre avvikelse	 Uppnås delvis
Andel elever i gymnasieskolan med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling		69 %	Ok	 Uppnås

2 Uppföljning av politiska uppdrag

2.1 Utbildningsnämnden uppdras att intensifiera arbetet med att minska gruppstorlekarna i förskolan. Exempelvis ska andelen årsarbetare per barn öka.



Uppföljning uppdrag

Pedagoger delar in barngruppen i mindre grupper olika tider under en dag, både inomhus och utomhus. Oftast sker indelningen i mindre grupper mellan kl. 9-12 då all personal är på plats. Ett tydligt syfte finns med grupperna samt kring vad och hur undervisningen genomförs. Beroende på hur indelningen av barngrupper/avdelningar på en förskola ser ut krävs olika sätt att planera och genomföra undervisningen. På en förskola med åldersindelade grupper skapas

grupper i gruppen. På en förskola med åldersblandade grupper, möts tvärgrupper på förskolan.

Antalet pedagoger för en barngrupp styrs utifrån barngruppens behov och innehåll i undervisningen. I barngrupper med barn i behov av extra stöd, organiseras undervisningen i än mindre grupper under delar av dagen. Där krävs ofta förstärkning i form av fysisk resurs när det är som flest med barn under en dag för att kunna organisera lärandesituationer för en mindre grupp med barn. Barnen skapar också olika grupper själva till och från under dagen, i den ”fria” leken, barnen styr och bildar olika egna grupper. Medarbetarna fördelar sig utifrån behov inomhus och utomhus, för att hela tiden skapa förutsättningar för olika grupperingar av barnen.

Dialog med GFAB sker för att även utveckla utemiljön på våra förskolegårdar som då ska ge möjlighet att skapa mindre grupper i samband med utevistelse.

Ett projekt har startat inom Bomhus förskoleområde för att se över möjligheter att öka andelen årsarbetare per barn. Projektet syftar till att genomlys organisationen, analysera och om möjligt genomföra organisatoriska förändringar för högre effektivitet/flexibilitet. Därigenom kan medel frigöras för att öka vuxentätheten inom förskoleområdet. Eventuella lärdomar och utvecklande moment kan sedan föras vidare till andra förskoleområden.

Utbildningsnämnden följer upp indikatorn "Antal inskriva barn/årsarbetare i förskolan (kommunala verksamheter)". Personaltätheten har enligt senaste mätningen hösten 2020 försämrats (5,6 mot rikets 5,2), men det finns inga indikationer på sjunkande personaltäthet från verksamheten - det är snarare tvärt om. Troligen är siffran missvisande och i paritet med föregående års värde eller något bättre. Andra mått som också följs är andelen barn/förskollärare, i Gävle gick det 2020 10 barn/förskollärare, vilket är högre än rikets 11,8 barn/förskollärare (2020) och bland de högsta värdena när vi jämför oss med kommuner i samma storlek. Jämförelsevis hade Huddinge 18,1 och Nacka 16,3 barn/förskollärare (2020). Frånvaron bland barn och personal kan på grund av covid-19 ha påverkat rapporteringen, kontroll av rapporteringen sker under hösten. Framtida rapportering säkerställs med utvecklade digitala verktyg.

2.2 Utbildningsnämnden uppdras att påskynda arbetet med att anställa fler kompetenser i alla skolformer och att utveckla organisation och arbetssätt. Fokus ska ligga på att öka elevers måluppfyllelse och på deras rätt till undervisning av legitimerade lärare och på att förbättra lärares arbetsmiljö. En tydlig plan för genomförande ska tas fram. Finansiering sker via ordinarie budget med tillägg från den statliga ” skolmiljarden”.

Uppföljning uppdrag

Inom Utbildning Gävles förskolor och skolor är andelen legitimerade lärare högre än (förskola och fritidshem) eller i i paritet med riket. Det finns därmed inga större strukturella problem med brist på legitimerade lärare i dagsläget. För att förebygga och på sikt säkerställa att alla elever ska få sin undervisning av legitimerade lärare, pågår ett arbete med att utveckla organisation och arbetssätt samt att se över vilka kompletterande kompetenser som kan avlasta legitimerade lärare.

Arbetet med yrkesroller och ansvarsfördelning fortsätter i samtliga förskoleområden. Förskolestöd finns anställda i tre förskoleområden med lyckat resultat. Utifrån en enkät som rektorerna tillsammans med sin samverkansgrupp besvarat, kan vi identifiera områden som rektorerna behöver ha stöd i för att komma vidare. Stöd ges av HR-konsulter tillsammans med fackliga organisationer i ett partsgemensamt arbete. I Bomhus har detta arbete fördjupats för att analysera schemaläggning, budgetarbete, sjukfrånvaro och faktisk närvaro bland barnen. Syftet

är se om verksamheten kan effektiviseras för att därmed ge utrymme för att utöka med olika kompetenser. Modellen ska sedan användas i övriga förskoleområden.

I grund- och gymnasieskolan har en plan utifrån uppdraget tagits fram. I planeringen finns bland annat:

- Rektorererna gör kartläggning av arbetsuppgifter med hjälp av Skolverkets underlag. Kartläggningen ska vara genomförd senast 31 mars.
- Resultatet från kartläggningen analyseras, behovet av nya kompetenser/befattningar identifieras. Kontinuerlig dialog med arbetslag och fackliga ombud förs.
- I tjänsteplaneringen planeras lärares undervisningstid, eventuella nya kompetenser som behöver rekryteras och/eller förtydligande av vissa befintliga stödjande befattningar.
- Sammanställa lärargrupper med legitimationer inom Utbildning Gävle. Syftet är att få en övergripande bild över vilka undervisningsämnen det finns en hög andel legitimerade lärare respektive låg andel inom. För undervisningsämnen med låg andel legitimerade lärare, behöver lösningar implementeras så att en större del av uppdraget kan ligga inom undervisning.

Kartläggningen är genomförd inom respektive rektorsområde inom grundskolan. I många fall handlar det om att fördela arbetsuppgifter bland redan anställd personal som exempelvis elev- och lärarassistenter. Andra kompetenser som socialpedagog, elevcoach och mentor finns också i grundskolan. Det fortsatta arbetet kommer till viss del att ske i rektorsgruppen under senare delen av hösten. Sen tidigare finns det framtaget vad en elev- och lärarassistent har för grunduppdrag inom grundskolan.

I gymnasie- och särskolan har arbetet utifrån kartläggningarna kommit olika långt. Vasaskolan har börjat att arbeta med heltidsmentorerna på skolan från höstterminen 2021, detta kommer följas upp och utvärderas under året.

Borgarskolan, Polhemskolan och IM-gymnasiet behöver fortsätta med sina kartläggningar. För att påskynda och stötta respektive samverkansgrupp i arbetet har medlemmar från den centrala samverkansgruppen (verksamhetschef, HR-strateg och representanter från lärarförbunden) varit med på första samverkansmötet under höstterminen 2021. En tidsplan konkretiseras på respektive rektorsområde tillsammans med samverkansgruppen.

Särskolan arbetar med team kring elever, olika professioner och kompetenser bidrar till utveckling av verksamheten för högre måluppfyllelse och elevernas utveckling mot självständighet. Elev- och lärarassistenter, som finns nära eleverna är viktiga i detta arbete. För att höja kompetensen i denna grupp har särskolans elevhälsa tagit fram en utbildning som är tänkt att genomföras kontinuerligt. Första omgången påbörjas i september 2021.

2.3 Utbildningsnämnden uppdras att satsa mer på svenska språket i såväl förskolan och grundskolan.



Uppföljning uppdrag

Förutom att vara del av Skolverkets satsning Nyanländas lärande, har ytterligare språkutvecklingsarbete genomförts inom förskolan. Ett arbete med språklådor startade på en mångkulturell förskola utifrån att resultaten i årskurs 3 visade på stora skillnader i läsförmåga och språkförståelse. Detta trots stora satsningar på framför allt läsning under flera år i förskolan och skolan i Sätra. Projektet, som drivits tillsammans med högskolan i Gävle, har givit ett gott resultat inom språk och kommunikation, arbetssättet sprids nu till övriga förskoleområden.

Projektet "Kamerans ABC (Valbo förskoleområde) – barn som producenter" handlar om demokratiutveckling för yngre barn, att öva på sin förmåga att uttrycka sig konstnärligt och kreativt, men också hur barnen kan förstå mediala uttryck och dess förutsättningar. Samarbete mellan Utbildning Gävle och region Gävleborg. I samarbetet kommer även Kulturskolan att involveras under hösten och arbetet kopplas till Kulturtrappan. Språket utvecklas genom att ge barn möjlighet att sätta ord på sina tankar, reflektera samt lyssna på andra. Det finns tidiga

indikationer på effekter i förskoleklass.

I Sörby förskoleområde har under våren ett projekt startat med språklig mångfald i estetiska lärprocesser. Barnen ska få möjlighet att möta många estetiska uttryckssätt samt utveckla språk och kommunikation. De konstnärliga uttryckssätten kombineras med digitala verktyg, med bygg- och konstruktionsmaterial, med alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) och språklig mångfald.

Grundskolan och gymnasieskolan deltar i Skolverkets satsning Nyanländas lärande. En åtgärdsplan togs fram efter en nulägesanalys, som gjordes under 2019. Insatser har skett genom utveckling av rutiner och blanketter vid övergångar och överlämningar; genom gemensamma rutiner för individuella studieplaner för nyanlända elever - implementering pågår; förstärkt studie- och yrkesvägledning bland annat genom utbildning av studie- och yrkesvägledare; utveckling av språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) bland annat genom observationer och utbildning av lärledare och skolledare; ett 70-tal lärare har utbildats i bedömningsstödet "Bygga svenska", ytterligare ett 30-tal utbildas under hösten, under vårterminen har implementering av bedömningsstödet påbörjat för grundskola och gymnasieskolans IM-program - ett stödmaterial har också arbetats fram; utbildning av skolledare, ny rutin för underlag och beslut om att en elev ska läsa svenska eller svenska som andraspråk är beslutad och gäller från hösten 2021 samt utveckling av bedömning och betygsättning i ämnet. För en fylligare beskrivning, se under målet "Kraftigt förbättrade resultat".

2.4 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga och vidta åtgärder för att öka närvaron i skolan och tidigt upptäcka elever i riskzonen för problematisk skolfrånvaro. Samverkan ska ske med Socialnämnden och Region Gävleborg

Uppföljning uppdrag

Uppdraget har givits gemensamt till utbildningsnämnden och socialnämnden. Sektorcheferna för Utbildning Gävle och Valfärd Gävle har formulerat ett uppdrag att föreslå en samverkansstruktur mellan sektorerna utifrån behovet av samverkan samt de politiska uppdragen. Verksamhetscheferna för elevhälsan och grundskolan samt kontorschef för förebyggande och kompetens är ansvariga för genomförandet.

För att uppnå effekt i samverkan behöver regionen ingå. Den huvudsakliga samverkansstrukturen är byggd på befintliga samverkansformer och mest lämpad för vidareutveckling var den regionala välfärdsstrukturen. Den operativa välfärdsgruppen har därför utökats med bland annat rektorer från alla skolformer. Varje representant har uppdrag att fånga upp information från övriga delar i organisationen som inte är representerade.

I verksamheterna fortsätter utvecklingen av det främjande och förebyggande arbetet. Strukturen för utvecklings-EHT har implementerats och 90 procent av rektorsområdena har kommit igång med arbetet. Chefsträffarna under våren har fortsatt haft temat att utveckla det gemensamma elevhälsoarbetet för att främja kraftigt förbättrade resultat, det temat fortsätter även under hösten 2021.

Under året har frånvaron i verksamheterna fokuserats och följts upp på alla nivåer, frånvaron har ökat under pandemin och att främja närvaro behöver prioriteras ytterligare som ett led i att kraftigt förbättra resultaten.

Inom förskola har ett närvarosystem implementerats, där barnens faktiska närvaro i förskolan kan följas. Detta kommer stödja förskolan att tidigt upptäcka mönster i frånvaron och att

kommunicera detta med vårdnadshavarna. Undervisningen i förskolan är en viktig grund för fortsatt lärande i skolan och under pandemin har frånvaron hos barnen varit i snitt 30 procent. Vissa förskoleområden har haft ännu högre frånvaro.

Alla grundskolans rektorsområden arbetar aktivt med frånvarorutinerna för att främja närvaro. Minst en gång per månad följer man upp frånvaron på respektive skola på individnivå.

Ett antal stödmaterial är framtagna utifrån de sen tidigare fastställda underlag som finns på Ankaret:

- Skolfrånvaro
- Enkel kartläggning – frånvaro
- Utredning av en elevs frånvaro

Stödmaterialen syftar till att förbättra kvaliteten på de utredningar som görs, ge stöd i samtal med elever kring frånvaro samt ge stöd när frånvaron blir oroande. Inom Solängen rektorsområde kommer man, under perioden 1 oktober – 22 december, testa att mentorer och skolledare får en notis från Skola24 när en elevs frånvaro är högre än 10 procent. Uppföljning av effekterna görs efter testperioden.

Inom gymnasieskolan och särskolan följs frånvaron upp kontinuerligt och systematiskt fler gånger i veckan på olika nivåer. Verksamhetschef fortsätter med veckovisa avstämningar med rektorerna och rektorerna har i sin tur haft uppföljning i verksamheten i olika forum med elevhälsopersonal, mentorer och elever. Utredning av frånvaro görs enligt ny rutin. Gymnasieskolan har också beslutat göra en omstart av Gävlemodellen på några rektorsområden.

3 Uppföljning av privata utförare

Inom utbildningsnämnden finns externa utförare enbart i form av fritidsklubbar på entreprenad. I september 2021 fanns följande entreprenader:

- Brynjan, 70 elever (Vallback rektorsområde)
- Andersbergs klubb, 21 elever (Solängen rektorsområde)
- FK Treffen/Diamanten, 6 elever (Sätra rektorsområde)

Samtliga fritidsklubbar på entreprenad har ett gällande avtal. Rektor ansvarar enligt skollagen för att följa upp att utbildningen på fritidsklubben håller god kvalitet och genomförs i enlighet med de lagar och regler som gäller för verksamheten. Rektor dokumenterar detta i sitt systematiska kvalitetsarbete i Stratsys.

4 Resultat och investeringar

(mnkr)	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-08-31	Budget 2021-08-31	Budget helår 2021	Prognos helår 2021
Verksamhetens intäkter	246,2	236,2	228,4	343,0	372,6
Personalkostnader	-1 140,6	-1 100,6	-1 138,0	-1 692,7	-1 708,6
Övriga kostnader	-727,7	-715,9	-760,9	-1 155,1	-1 141,0
Avskrivningar/nedskrivningar	-12,9	-13,9	-14,1	-20,9	-21,0
Internränta	-0,7	-0,7	-0,6	-0,9	-1,1
Resultat före kommunbidrag	-1 635,7	-1 594,9	-1 685,2	-2 526,6	-2 499,1
Kommunbidrag	1 684,4	1 633,4	1 684,4	2 526,6	2 526,6
Årets resultat	48,7	38,5	-0,8	0,0	27,5

(mnkr)	Utfall 2021-08-31	Utfall 2020-08-31	Budget 2021-08-31	Budget helår 2021	Prognos helår 2021
Investeringar	6,8	14,3	22,4	33,6	22,6
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Resultat och prognosanalys

PERIODENS RESULTAT

Utbildningsnämndens resultat efter tertial 2 blev +48,8 mnkr, vilket är en budgetavvikelse på +49,5 mnkr.

Intäkterna avviker mot budget med +17,7 mnkr. Detta avser främst driftsbidragen +14,3 mnkr. Verksamheten fått in pengar för VFU (verksamhetsförlagd utbildning) och högriskskydd som avser 2020 med 1,2 mnkr. Asyl- och etableringsersättningen avviker positivt med +2,3 mnkr. Det har även inkommit ett nytt riktat statsbidrag under 2021, "Skolmiljarden", där Gävle kommun tilldelats 12,3 mnkr. Bidraget syftar till att öka förutsättningen för alla barn och elever att få den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Statsbidraget "Bättre språkutveckling" har utökats från 1 mnkr till 3 mnkr. Statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor är ytterligare ett nytt statsbidrag där Gävle kommun blivit tilldelad 9,4 mnkr. Statsbidraget ska gå till vissa skolhuvudmän för åtgärder för förbättrad arbetsmiljö och förbättrade arbetsvillkor för lärare i skolenheter med förskoleklass eller grundskola med socioekonomiska utmaningar. Försäljning av verksamhet avviker med +4,6 mnkr. Det är gymnasieskolan och gymnasiesärskolan som har de positiva avvikelserna.

Kostnaderna avviker positivt med 31,6 mnkr mot budgeterat. Personalkostnadernas negativa avvikelse på -2,6 mnkr beror dels på utbetalning av semesterdagar på grund av nytt avtal, utbetalningarna gjordes i början på året. De ökade personalkostnaderna beror också på den vikarietillsättning som behövs när medarbetarna tar ut sina återhämtningsdagar. Till och med augusti har 8695 timmar behövts ersättas, vilket motsvarar ca 1,9 mnkr.

Köp av verksamhet avviker med +10,0 mnkr. Detta beror till del på att en fristående verksamhet stängde vid årsskiftet.

Hyreskostnader avviker med +7,0 mnkr, denna avvikelse beror på att hyreskostnaden inte räknats upp under året.

Övrigt material och tjänster avviker med +10,7 mnkr. Detta kan härledas till den pågående pandemin. När verksamheten till del bedrivits på distans minskar inköpen inom främst gymnasiet.

Livsmedel/måltider avviker med +6,4 mnkr. Denna avvikelse har med pandemin att göra, då det beställs färre portioner på grund av färre elever samt att gymnasiet till del bedrivits på distans.

ÅRSPROGNOS

Årsprognosen är beräknad till +27,5 mnkr. Detta prognostiserade överskott kan härledas till ett mindre antal elever som finns i andra kommuner eller fristående verksamheter samt differensen i hyreskostnaden. Inom de kommunala verksamheterna är det prognostiserade nollresultat förutom på gymnasiet och särskolan. På gymnasiet går det att härleda till den pågående pandemin, där främst måltider och förbrukning inte kommit upp i budgeterade belopp. Särskolans prognostiserade överskott går att härleda till personalkostnaderna, vilket beror på färre elever än budgeterat. I det nya löneavtalet gällande lärarnas samverkansråd har det överenskommit att ett engångsbelopp på 2000 kr ska betalas ut i juni till medarbetarna/medlemmarna. Detta har kostat Utbildning Gävle ca 5 mnkr.

ÅRETS INVESTERINGAR

Investeringsbudget för 2021 är 33,6 mnkr. Utfallet efter åtta månader är 6,8 mnkr. Hela

budgeten kommer inte att användas, då flera om-/nybyggnationer dragit ut på tiden. Prognosen för investeringarna är 22,6 mnkr.

4.1 Covid-19

Vilka åtgärder som nu genomförs för att hantera Covid-19 samt dess ekonomiska effekter

Effekterna av extern påverkan pga Covid-19 (minskade intäkter, större behov av försörjningsstöd osv). Med en beskrivning av omvärldsfaktorer för innevarande år och kommande år.

Utbildning Gävle har på grund av pandemin minskade kostnader för måltider och undervisningsmaterial då verksamheten till delar bedrivs på distans under vårterminen. Personalkostnaderna har också minskat på grund av att vikarier inte behövs i samma utsträckning. Det har också uppstått ökade kostnader i form av skyddsmaterial (munskydd, visir, handskar) samt fler matutlämningsställen på gymnasiet.

Det finns dock en osäkerhet kring vilka kostnader som kan uppstå i framtiden. Men bedömningen är att verksamheten kommer behöva göra olika insatser under en längre tid, för att kompensera det bortfall i kunskap/lärande som uppstått för eleverna under pandemin.

4.2 Kommunplan 2021

Hur kan nämnd och sektor säkerställa att förmågan till pågående eller planerat effektiviseringsarbete genomförs

Kommer effektiviseringsarbetet att försenas och vad ger det för ekonomiska effekter

De åtgärder för effektiviseringar som ligger på utbildningsnämnden under 2021 kommer inte alla ge den planerade effekt under året. Vissa åtgärder pågår det kommunövergripande översyner kring. Bedömningen är ändå att verksamheten kommer kunna hitta andra åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

5 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

- Alla verksamheter har ett starkt fokus på kraftigt förbättrade resultat. Förskolan arbetar med olika projekt inom språkutveckling, flera i samarbete med högskola och region. Inom grund- och gymnasieskolan fortsätter skolorna att ha individkoll på alla elever och har det som utgångspunkt för riktade åtgärder. Detta har haft effekt på resultaten, som fortsätter förbättras både i grund- och gymnasieskolan.
- Under det gångna läsåret har pandemin påverkat verksamheterna starkt. Större delen av undervisningen i gymnasieskolan och på högstadiet har bedrivits på distans under vårterminen. Frånvaron bland barn i förskolan har varit ca 30 procent, vilket också kan komma att påverka förutsättningarna för barns lärande. Olika uppföljningar lokalt, nationellt och internationellt visar på att frånvaro och långa tider av distans/fjärrundervisning har påverkat djuplärandet och det långsiktiga lärandet. Även om undervisningen kunnat upprätthållas strukturellt, har lärares frånvaro och de begränsningar som distans/fjärrundervisning ändå har påverkat undervisningens kvalitet och variation. Bedömningarna är också att det individuella stödet till eleverna och elevhälsans arbete blivit påverkat, även den formativa bedömningen har påverkats. Eleverna beskriver också att de tappat i motivation och mått sämre under tider av distans/fjärrundervisning. Det ser vi i nationella uppföljningar, men även i den uppföljning vi gjort i Gävle. Bedömningen i Gävle men även nationellt och internationellt är att det kommer behövas insatser under längre tid för att kompensera bortfall i kunskaper/lärande.
- Befolkningsutvecklingen i Gävle har bromsat in, vilket också påverkar Utbildning

Gävles verksamheter. En ny fristående skola för förskoleklass till årskurs 9 har fått tillstånd att starta hösten 2022, vilket också påverkar planeringen. För att planera elevplatser i förskola och skola följs utvecklingen noggrant tillsammans med GFAB.

6 Förväntad utveckling

Effekter av pandemin på barns och elevers lärande är svåra att förutse, vi kan dock redan se sviktande motivation och sämre mående hos vissa elever. Det finns också en oro att den högre frånvaron hos barn i förskolan kan påverka lärandet långsiktigt. Olika uppföljningar lokalt, nationellt och internationellt visar på att frånvaro och långa tider av distans/fjärrundervisning har påverkat djuplärandet och det långsiktiga lärandet. Även om undervisningen kunnat upprätthållas strukturellt, har lärares frånvaro och de begränsningar som distans/fjärrundervisning ändå har, påverkat undervisningens kvalitet och variation, även den formativa bedömningen har påverkats. Bedömningarna är också att det individuella stödet till eleverna och elevhälsans arbete blivit påverkade - vilket förstärktes i Skolinspektionens rapport i september. Eleverna beskriver att de tappat i motivation och mått sämre under tider av distans/fjärrundervisning. I Gävle kan vi se att framför allt eleverna i dåvarande årskurs 8 (nuvarande årskurs 9) haft en vikande betygsutveckling mellan höstterminen 2020 och vårterminen 2021. Det gäller i stort sett alla grundskolor. Normalt ökar betygen mellan hösttermin och vårtermin, men i år har det i stället minskat med ett par procentenheter. Gymnasieskolan har, och behöver fortsätta med, både generella insatser och riktat stöd för elever med bristande motivation, sämre mående och kunskapsluckor.

Bedömningen i Gävle men även nationellt och internationellt är att det kan behövas insatser under längre tid för att kompensera bortfall i kunskaper/lärande. De insatser som Utbildning Gävle framför allt räknar med att behöva sätta in för att motverka pandemins effekter är utökad tid för eleverna på olika sätt; utökad undervisningstid – till exempel genom att dela upp klasser i mindre grupper eller utöka tvåläraresystemet, utökade lovskolor och utökad läxhjälp. Det kommer också att behövas insatser riktade mot enskilda elever eller elevgrupper av elevhälsan och genom ytterligare extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionens granskning visar även att elevhälsans kompetenser sällan används på skolorna i ett förebyggande och hälsofrämjande arbete för att motverka vanliga reaktioner på undervisning på distans, som exempelvis motivationsförlust, stillasittande och stress. Skolinspektionen betonar att det är viktigt att utveckla den förebyggande och främjande arbetet, vilket pågår inom Utbildning Gävle.

I de nu pågående resultatdialogerna i grundskolan framkommer det önskemål om att kunna förstärka undervisning genom att flera personer avlastar lärares olika uppgifter. Som en viktig framgångsfaktor beskrivs också att skolledare och lärare får koncentrera sig på att fokusera undervisningen och mötet med eleverna. Kraftigt förbättrade resultat har fått stor genomslagskraft och vi ser det strategiskt viktigt att vi värnar det "mind-setet" före allt annat.

Den nya befolkningsprognosen som har tagits fram under våren visar på ganska stora förändringar för Utbildning Gävles verksamheter, framför allt förskolan. Ökningen av antal elever blir inte lika kraftig som enligt tidigare prognoser. I förskolan ser vi en liten minskning under några år, därefter en långsammare ökning. Vi har också sett en minskad efterfrågan på förskola och fritidshem, det kan delvis vara effekter av pandemin, som vi inte vet om de består. Gavlefastigheter arbetar nu med prognoserna och kommer att lämna förslag på förändringar av den kort- och långsiktiga lokalförsörjningen. Till höstterminen 2021 utökar fristående Kunskapsskolan med årskurserna 4 och 5. En ny fristående skola för förskoleklass till årskurs 9 har fått tillstånd att starta hösten 2022. Detta påverkar planeringen av lokaler för grundskolan. Vasaskolans ombyggnation har överklagats med förseningar av projektet som följd. Den tänkta utvecklingen av Polhemsskolan med högstadium, inriktas därför till en början på utökning av gymnasieplatser. Arbetet med befolkningsprognoser behöver fortsätta utvecklas, det kan behövas olika typer av prognoser, min-, medel- och maxscenarier, mer riktade prognoser. Det finns en risk att pendeln i prognostänkandet slår för hårt och för snabbt utifrån stora förändringar i omvärlden, exempelvis flyktingströmmar och pandemier.

Vi vet att kompetensförsörjningsutmaningen kommer för våra verksamheter, men än så länge har Utbildning Gävle hög andel legitimerade lärare. Det gäller framför allt förskolan och

fritidshemmet, men även grund- och gymnasieskolan är i paritet med riket. Arbetet med uppdraget att avlasta lärare med andra kompetenser behöver påskyndas, så verksamheten är väl förberedd när utmaningen kommer. Det finns idag inga särskilda incitament för skolledare att arbeta aktivt med andra kompetenser eftersom behovet av legitimerade lärare upplevs tillfredsställande. Dessutom har ryckigheten i de riktade statsbidragen för exempelvis lärarassistenter bidragit till att verksamheten inte långsiktigt kan räkna med att behålla kompetenserna. Skolinspektionen har nyligen kommit med en rapport som visar att andra kompetenser tycks avlasta lärare. Genom att tillfälligt skjuta till medel kan andra kompetenser tillföras förskolor och skolor så att positiva effekterna av detta blir tydligare för skolledare och lärare. Det skulle också underlätta arbetet med att ge eleverna mer riktat stöd och mer tid och därmed påverka måluppfyllelsen positivt. För att uppnå de positiva effekterna av andra kompetenser i förskola och skola kan medel riktas för detta ändamål under en tid.

7 För verksamheten viktiga nyckeltal

Nyckeltal	2017 Utfall	2018 Utfall	2019 Utfall	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 plan	2023 plan	2024 plan
Antal barn 1-5 år	5 840	5 883	5 974	5 918	5 818	5 811	5 797	5 755
Antal elever 6-15 år	11 758	11 856	12 218	11 904	12 085	12 177	12 275	12 421
Antal elever 16-19* år	4 372	4 433	4 641	3 612*	3 518*	3 586*	3 596*	3 691*
Andel med legitimation i förskolan (%)	55	52	53	55	55	55	55	55
Andel med legitimation i förskoleklass (%)	82,7	87,6	87,6	87,6	87	87,5	88	88,5
Andel med legitimation i fritidshem (%)	77 *	69 *	70 *	70*				
Andel med legitimation i grundskola (%)	72,6	69,8	70,7	69,8	72	74	76	77,5
Andel med pedagogisk högskoleexamen i grundsärskola (%)	90,4	93	94,6	96,3	97	98	99	100
Andel med legitimation i gymnasieskola (%)	83,2	85,5	84,9	88,6	89	89,5	90	90,5
Andel med pedagogisk högskoleexamen i gymnasiesärskola (%)	92,1	99,4	99,4	99,7	99,8	99,9	100	100
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	85	85	84	85	85	85	85	85
Barn 1-5 år inskrivna i pedagogisk omsorg, andel (%) av barn 1-5 år inskrivna i förskola	5,0	4,9	5,2	5,2	4,5	4,0	3,5	3

och pedagogisk omsorg								
Barn 6-12 år inskrivna i fritidshem, andel (%)	61	61	61	61	61	61	61	61
Barn/årsarbetare förskola	5,6	5,3	5,3	5,6	5,25	5,20	5,15	5,1
Barn/årsarbetare ped omsorg	4,5	4,6	4,7	5,3	4,8	4,8	4,8	4,8
Inskrivna elever per årsarbetare (fritidshem)	19,4	18,6	20,1	20	20,1	20,1	20,1	20,1
Antal elever per lärare (förskoleklass)	20,5	18,4	20,5	20	19,5	19	18,5	18,3
Antal elever per lärare (grundskola)	12,7	12,0	12,1	11,5	11,8	11,8	11,8	11,8
Antal elever per lärare (gymnasieskola)	12,6	12,7	12,5	12,4	12,1	11,9	11,7	11,6
Antal elever per lärare (grundsärskola)	4,9	4,4	4,9	5	4,8	4,6	4,5	4,3
Antal elever per lärare (gymnasiesärskola)	4,0	2,7	4,8	5	4,7	4,5	4,2	4

Antalet barn och elever baseras på alla elever. Underlag från SG:s befolkningsprognoser och resultat från avläsningar i elevregistersystemet. *Fr o m 2020 redovisas antal elever 16-18 år i befolkningsstatistiken från SG, därav den stora skillnaden i antalet.

Andel inskriva i förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem från Kolada (samtliga verksamheter)

Andel med legitimation från Skolverket samt Kolada (kommunala verksamheter).

Legitimationskrav för undervisningen i fritidshem infördes 2019, men det finns ännu ingen redovisning av måttet i stället används *Andel heltidstjänster med pedagogisk högskoleexamen i fritidshem.

Personaltäthet från Skolverkets kommunblad, Siris samt Kolada (kommunala verksamheter).

Prognos 2021 samt plan 2022–2024 inriktas mot främst mot motsvarande resultat för riket, undantag är andelen med legitimation som för förskola och förskoleklass inriktas på att bibehålla en hög nivå.

Andel inskriva i fritidshem är högre än i riket (55 % 2020), prognos 2021 och plan 2022–2024 är att bibehålla den högre graden.